

Poznań 1-2001

PORADNIK
Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2001

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Maria Beba

Beata Nowak

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

SPIS TREŚCI

	str.
Ważniejsze wydarzenia i rocznice 2001 roku	5
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ	
(Oprac. Urszula Bzdawka)	7
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Lidia Kasarełło – Współczesna literatura światowa.	
Współczesna literatura chińska. Literatura nowego	
okresu – <i>Xin Shigi wenxue</i>	15
Andrzej Dudziak – Kardynał Stefan Wyszyński – Wielki Syn Kościoła	
i Polski	21
Urszula Bzdawka – Działalność informacyjna bibliotek publicznych woj.	
wielkopolskiego	28
Ewa Bártkowiak – Informacja o gromadzeniu (sposobach pozyskiwania)	
zbiorów regionalnych i ich wykorzystaniu w środowisku	
na przykładzie biblioteki w Lesznie	32
Bibliografie osobowe: Jerzy Giedroyc	37
Wojciech Żukrowski	41
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Barbara Szmajs – „I Ty zamieszkaż w bajce”	44
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	64
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego	71
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na	
łamach prasy	81
V. KRONIKA	86

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA I ROCZNICE 2001 ROKU

Międzynarodowy Rok Wolontariatu
(ogłoszony przez ONZ)

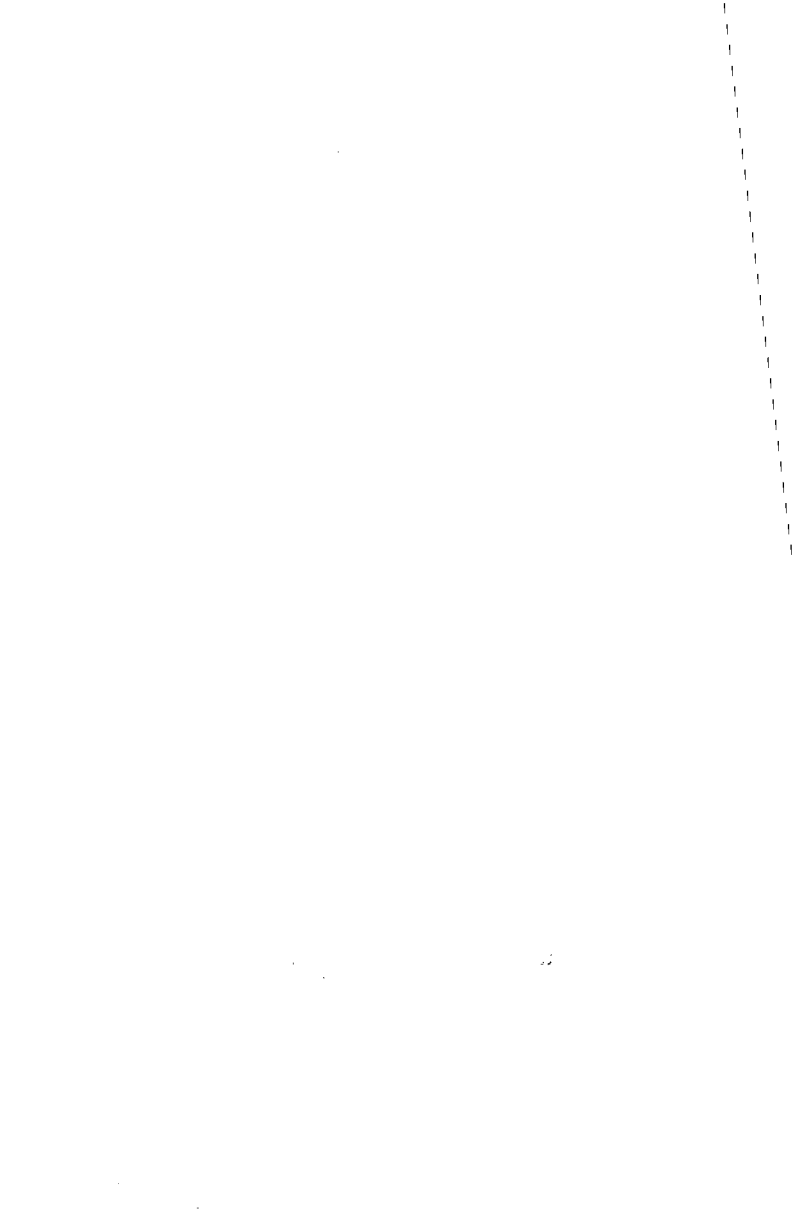
Rok Kultury
(ogłoszony przez Sejm RP)

Rok Ignacego Jana Paderewskiego
(ogłoszony przez Sejm RP)

Rok Stefana Wyszyńskiego
(ogłoszony przez Sejm RP)

- 500 rocznica śmierci Jana Ostroroga (wojewody poznańskiego)
czerwiec – sierpień
- 200 rocznica śmierci Ignacego Krasickiego – marzec
- 100 rocznica śmierci Giuseppe Verdiego – styczeń
- 100 rocznica urodzin Juliana Przybosa – marzec
- 100 rocznica śmierci Aleksandra Gierymskiego – marzec
- 100 rocznica urodzin Mariana Hemara – kwiecień
- 100 rocznica strajku dzieci polskich we Wrześni – maj
- 100 rocznica urodzin Jaroslava Seiferta – wrzesień
- 100 rocznica urodzin Stefana Wyszyńskiego – sierpień
- 100 rocznica ustanowienia Nagrody Nobla – grudzień
- 60 rocznica śmierci Ignacego Paderewskiego – czerwiec
- 50 rocznica śmierci Tadeusza Borowskiego – lipiec
- 40 rocznica śmierci Ernesta Hemingwaya – lipiec
- 20 rocznica śmierci Stefana Wyszyńskiego – maj

Dalsze szczegółowe daty rocznic zawierają kalendaria kwartalne „Poradnika Bibliograficzno-Metodycznego”

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na I kwartał 2001 roku. Szerszy zestaw dat na I kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

S t y c z e ń

	1 I		– Światowy Dzień Pokoju, proklamowany przez papieża Pawła VI (obchodzony od 1968 r. przez Kościół Katolicki)
	1 I		– Światowy Dzień Walki z AIDS (ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie w 1988 r.)
(20)	1 I	1981	– Zm. Kazimierz Michałowski, archeolog, egiptolog, twórca polskiej szkoły archeologii śródziemnomorskiej (ur. 14 XI 1901)
(70)	1 I	1931	– Zm. Hjalmar Bergman, prozaik i dramaturg szwedzki (ur. 19 IX 1883)
(15)	1 I	1986	– Inauguracja działalności Trybunału Konstytucyjnego
(50)	1 I	1951	– Powołanie Polskiej Żeglugi Morskiej i Polskich Linii Oceanicznych
(170)	3 I	1831	– Ur. Gustaw Adolf Gebethner, księgarz, wydawca (zm. 18 IX 1901)
(95)	3 I	1906	– Ur. Roman Brandstaetter, poeta, prozaik, eseista, autor sztuk scenicznych, związany z Poznaniem (zm. 28 IX 1987)
(310)	3 I	1691	– Ukazała się najstarsza gazeta polska „Merkuriusz Polski”
(60)	4 I	1941	– Zm. Henri Bergson, filozof francuski, laureat nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1927 r. (ur. 18 X 1859)

- (80) 5 I 1921 – Ur. Friedrich Dürrenmatt, szwajcarski dramatopisarz, prozaik, reżyser i teoretyk teatru (zm. 14 XII 1990)
- (20) 6 I 1981 – Zm. Archibald Joseph Cronin, pisarz angielski (ur. 19 VII 1896)
- (105) 8 I 1896 – Zm. Paul Maria Verlaine, poeta francuski (ur. 30 III 1844)
- (60) 8 I 1941 – Zm. Robert Baden-Powell, generał angielski, twórca skautingu (ur. 22 II 1857)
- (50) 10 I 1951 – Zm. Sinclair Lewis, pisarz amerykański, laureat nagrody Nobla w 1930 roku (ur. 7 II 1885)
- (15) 10 I 1986 – Zm. Jaroslav Seifert, poeta czeski, laureat nagrody Nobla w 1984 r. (ur. 23 IX 1901)
- (65) 10 I 1936 – Zm. Gabriel Korbut, historyk literatury, bibliograf (ur. 25 III 1862)
- (50) 12 I 1951 – Weszła w życie konwencja o zapobieganiu i karaniu zbrodni przeciw ludzkości
- (25) 12 I 1976 – Zm. Agata Christie, pisarka angielska, autorka powieści kryminalnych (ur. 15 IX 1891)
- (125) 12 I 1876 – Ur. Jack London (właśc. nazw. John Griffith), pisarz amerykański (zm. 22 XI 1916)
- (60) 13 I 1941 – Zm. James Joyce, pisarz angielski, pochodzenia irlandzkiego (ur. 2 II 1882)
- (105) 14 I 1896 – Ur. John Dos Passos, pisarz amerykański (zm. 28 IX 1970)
- (175) 16 I 1826 – Ur. Romuald Traugutt, ostatni dyktator powstania styczniowego (zm. 5 VIII 1864)
- (80) 17 I 1921 – Ur. Jan Gerhard, prozaik, publicysta (zm. 20 VIII 1971)
- (55) 18 I 1946 – Zm. Feliks Nowowiejski, kompozytor, dyrygent i pedagog (ur. 7 XII 1877)
- (65) 18 I 1936 – Zm. Rudyard Kipling, pisarz angielski, laureat nagrody Nobla w 1907 roku (ur. 30 XII 1865)

- (115) 18 I 1886 – Zm. Michał Czajkowski, powieściopisarz i emigracyjny działacz polityczny (Sadyk Pasza) (ur. 29 IX 1804)
- (265) 19 I 1736 – Ur. James Watt, angielski wynalazca maszyny parowej (zm. 25 VIII 1819)
- (175) 20 I 1826 – Zm. Stanisław Staszic, pisarz polityczny, filozof, tłumacz (ur. 6 XI 1755)
- 21 I – Dzień Babci
- (100) 21 I 1901 – Ur. Janusz Meissner, prozaik, marynista (zm. 28 I 1978)
- (80) 22 I 1921 – Ur. Krzysztof Kamil Baczyński, poeta, uczestnik powstania warszawskiego (zm. 4 VIII 1944)
- (440) 22 I 1561 – Ur. Francis Bacon, angielski filozof i mąż stanu (zm. 9 IV 1626)
- (80) 23 I 1921 – Zm. Władysław Żeleński, kompozytor, pedagog, krytyk muzyczny (ur. 6 VII 1837)
- (40) 23 I 1961 – Zm. Blaise Cendrars (właśc. nazw. Frédéric Sauser), poeta i powieściopisarz francuski (ur. 1 X 1887)
- (25) 26 I 1976 – Zm. Witold Doroszewski, językoznawca, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, autor „Słownika języka polskiego” (ur. 1 V 1899)
- (100) 27 I 1901 – Zm. Giuseppe Verdi, włoski kompozytor operowy (ur. 10 X 1813)
- (175) 27 I 1826 – Ur. Michaił Sałtykow-Szczedrin, pisarz rosyjski (zm. 10 V 1889)
- (245) 27 I 1756 – Ur. Wolfgang Amadeus Mozart, kompozytor austriacki (zm. 5 XII 1791)
- (5) 28 I 1996 – Zm. Josif Brodski, rosyjski poeta, od 1972 r. mieszkający za granicą, autor literackiej nagrody Nobla w 1987 roku (ur. 24 V 1940)

- (390) 28 I 1611 – Ur. Jan Heweliusz, astronom, założyciel obserwatorium astronomicznego w Gdańsku (zm. 28 I 1687)
- (30) 28 I 1971 – Zm. Stanisław Vincenz, pisarz, filozof polski, okres powojenny przeżył na emigracji (ur. 30 XI 1888)
- (135) 29 I 1866 – Ur. Romain Rolland, francuski pisarz i działacz polityczny, laureat nagrody Nobla w 1915 r. (zm. 30 XII 1944)
- (145) 29 I 1856 – Ur. Aleksander Brückner, historyk literatury, filolog (zm. 24 V 1939)
- (90) 29 I 1911 – Zm. Wacław Natkowski, geograf, publicysta, krytyk (ur. 19 XI 1851)
- (125) 29 I 1876 – Ur. Adam Grzymała-Siedlecki, eseista, teatrolog, autor sztuk scenicznych (zm. 31 I 1967)
- (140) 30 I 1861 – Zm. Walery Łoziński, powieściopisarz (ur. 15 I 1837)
- 30 I – Światowy Dzień Pomocy Chorym na Trąd (obchodzony od 1954 r.)
- (45) 31 I 1956 – Zm. Alan Aleksander Milne, pisarz angielski (ur. 18 I 1882)

L u t y

- (130) 3 II 1871 – Ur. Eugeniusz Romer, geograf, twórca nowoczesnej kartografii polskiej (zm. 28 I 1954)
- (255) 4 II 1746 – Ur. Tadeusz Kościuszko, generał polski, przywódca powstania 1794 r. (zm. 5 X 1817)
- (120) 4 II 1881 – Ur. Ferdynand Léger, malarz francuski (zm. 17 VIII 1955)
- (125) 8 II 1876 – Ur. Jan August Kisielewski, dramaturg, krytyk (zm. 29 I 1918)

- (120) 9 II 1881 – Zm. Fiodor Dostojewski, pisarz rosyjski (ur. 11 XI 1821)
- (115) 10 II 1886 – Ur. Jerzy Szaniawski, prozaik, dramaturg (zm. 16 III 1970)
- 11 II – Światowy Dzień Chorego (obchodzony w dniu Matki Boskiej z Lourdes, ustanowiony 13 V 1992 roku przez papieża Jana Pawła II)
- (160) 11 II 1841 – Ur. Józef Brandt, malarz polski (zm. 12 VI 1915)
- (15) 12 II 1986 – Zm. Jan Krzysztof Adamkiewicz, poeta i krytyk literacki, związany z literackim środowiskiem Poznania (ur. 5 IV 1952)
- (75) 14 II 1926 – Ur. Stanisława Płatówna, prozaik, autorka powieści dla młodzieży (zm. 14 XII 1975)
- (210) 14 II 1791 – Zm. Franciszek Salezy Jezierski, publicysta, powieściopisarz (ur. 1740)
- (270) 16 II 1731 – Ur. Marcello Bacciarelli, malarz włoski (zm. 5 I 1818)
- (20) 16 II 1981 – Zm. Janina Broniewska, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży (ur. 5 VIII 1904)
- (5) 17 II 1996 – Zm. Herve Bazin, pisarz francuski (ur. 17 IV 1911)
- (145) 17 II 1856 – Zm. Heinrich Heine, poeta niemiecki (ur. 13 XII 1797)
- (100) 18 II 1901 – Ur. Jadwiga Popowska, poetka i dziennikarka poznańska (zm. 18 II 1983)
- (35) 18 II 1966 – Zm. Stanisław Cat-Mackiewicz, pisarz, publicysta (ur. 18 XII 1896)
- (50) 19 II 1951 – Zm. André Gide, pisarz francuski, laureat nagrody Nobla w 1947 r. (ur. 22 XI 1869)
- 22 II – Dzień Myśli Braterskiej (obchodzony przez organizacje skautowe całego świata)

- (60) 24 II 1941 – Zm. Emil Zegadłowicz, poeta, powieściopisarz, dramaturg okresu międzywojennego (ur. 20 VII 1888)
- (160) 25 II 1841 – Ur. Auguste Renoir, malarz i grafik francuski (zm. 17 XII 1919)
- (100) 25 II 1901 – Zm. Wojciech Gerson, malarz (ur. 1 VII 1831)
- (125) 25 II 1876 – Zm. Seweryn Goszczyński, poeta, polityk (ur. 4 XI 1801)
- (155) 27 II 1846 – Zm. Edmund Dembowski, publicysta, filozof, krytyk (ur. 25 IV 1822)
- (85) 28 II 1916 – Zm. Henry James, pisarz amerykański (ur. 15 IV 1843)

M a r z e c

- 1 III – Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko zbrojeniom atomowym (obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954 r.)
- 3 III – Międzynarodowy Dzień Pisarzy (ustanowiony przez PEN-Club w 1984 r.)
- (5) 3 III 1996 – Zm. Marguerite Duras, francuska pisarka (ur. 4 IV 1914)
- (95) 4 III 1906 – Ur. Karol Estreicher, historyk sztuki, bibliograf (zm. 29 IV 1984)
- (35) 5 III 1966 – Zm. Anna Achmatowa, poetka rosyjska (ur. 23 VI 1889)
- (100) 5 III 1901 – Ur. Julian Przyboś, poeta, esista (zm. 6 X 1970)
- (90) 7 III 1911 – Ur. Stefan Kisielewski, kompozytor, publicysta, pisarz (zm. 27 X 1991)
- 8 III – Dzień Kobiet

- (210) 8 III 1791 – Ur. Kazimierz Brodziński, poeta, historyk literatury (zm. 10 X 1835)
- (100) 8 III 1901 – Zm. Aleksander Gierymski, malarz (ur. 30 I 1850)
- (140) 10 III 1861 – Zm. Taras Szewczenko, poeta ukraiński, malarz (ur. 9 III 1814)
- (115) 11 III 1886 – Ur. Edward Śmigły-Rydz, marszałek Polski, polityk, jeden z organizatorów i dowódców Polskiej Organizacji Wojskowej (zm. 2 XII 1941)
- (175) 11 III 1826 – Ur. Francesco Nullo, pułkownik włoski, bojownik o wolność Włoch i Polski, jeden z dowódców w Powstaniu Styczniowym (zm. 5 V 1863)
- (1) 11 III 2000 – Zm. Kazimierz Brandys, pisarz (ur. 27 X 1916)
- (70) 12 III 1931 – Ur. Józef Tischner, ksiądz, filozof, pedagog (zm. 28 VI 2000)
- (185) 12 III 1816 – Ur. Julia Woykowska, poetka, publicystka, emancypantka wielkopolska (zm. 9 VIII 1851)
- (5) 13 III 1996 – Zm. Krzysztof Kieślowski, scenarzysta i reżyser filmowy (ur. 1941)
- (320) 14 III 1681 – Ur. Georg Philipp Telemann, kompozytor niemiecki (zm. 25 VI 1767)
- (200) 14 III 1801 – Zm. Ignacy Krasicki, poeta, prozaik (ur. 3 II 1735)
- (60) 17 III 1941 – Zm. Izaak Babel, pisarz rosyjski (ur. 13 VII 1894)
- 19 III – Światowy Dzień Inwalidy
- 21 III – Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową
- (90) 21 III 1911 – Ur. Stanisław Strugarek, pisarz, redaktor i aktor radiowy, związany z Poznaniem (zm. 21 XI 1965)
- (215) 22 III 1786 – Ur. Joachim Lelewel, historyk, bibliograf, działacz polityczny (zm. 29 V 1861)
- (70) 23 III 1931 – Ur. Jerzy Krzysztoń, prozaik, dramaturg, reportażysta (zm. 16 V 1982)

- 23 III – Światowy Dzień Meteorologii
- (120) 23 III 1881 – Ur. Roger Martin du Gard, pisarz francuski, laureat nagrody Nobla w 1937 r. (zm. 22 VII 1958)
- (110) 24 III 1891 – Ur. John Knittel, pisarz szwajcarski (zm. 26 IV 1970)
- (120) 25 III 1881 – Ur. Bela Bartok, kompozytor węgierski (zm. 26 IX 1945)
- 27 III – Światowy Dzień Teatru
- (130) 27 III 1871 – Ur. Heinrich Mann, pisarz niemiecki (zm. 12 III 1950)
- (60) 28 III 1941 – Zm. Wirginia Woolf, pisarka angielska (ur. 25 I 1882)
- (120) 28 III 1881 – Zm. Modest Musorgski, kompozytor rosyjski (ur. 21 III 1839)
- (255) 30 III 1746 – Ur. Francisco Goya y Lucientes, hiszpański malarz i grafik (zm. 16 IV 1828)
- (115) 31 III 1886 – Ur. Tadeusz Kotarbiński, filozof, profesor Uniwersytetu Warszawskiego (zm. 3 X 1981)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Lidia Kasarek

Uniwersytet Warszawski

WSPÓŁCZESNA LITERATURA ŚWIATOWA WSPÓŁCZESNA LITERATURA CHIŃSKA. LITERATURA NOWEGO OKRESU - *Xin Shigi wenxue*

Tradycyjnie współczesną literaturę chińską (*dangdai wenxue*) dzieli się na trzy główne etapy. Pierwszy obejmuje lata 1949–66, czyli twórczość powstałą od chwili proklamowania ChRL do zakończenia ostrej fazy „rewolucji kulturalnej”. Drugi zamyka się w tragicznym dziesięcioleciu 1966–1976, które kończy śmierć Mao Zedonga i upadek ultralewackiej grupy zwanej „bandą czworga”. Trzeci, zwany oficjalnie „Literaturą Nowego Okresu” przypada na koniec lat 70-tych i całą prawie dekadę lat 80-tych. Owa uproszczona periodyzacja wskazuje na zasadniczą cechę literatury powstałej na terenie dzisiejszych Chin, a mianowicie na jej ścisły związek z życiem politycznym kraju. W ChRL-u scena literacka znajduje się za kulisami sceny politycznej, na której rozgrywa się właściwy dramat. Wielokrotnie interesowała ona przede wszystkim ideologów, polityków i socjologów, dla których stanowiła czuły barometr zmian politycznych. Podczas licznych kampanii krytyki wiele utworów i jej twórców padło ofiarą przewrotnego systemu kamuflowania otwartej walki ideologicznej. Dlatego też do początku lat 80-tych literatura pełniła funkcję utylitarną i zgodnie z obowiązującą przez dziesięciolecie ideologią stanowiła atrakcyjne narzędzie polityczne. Poza krótkimi okresami liberalizacji (tzw. kampania stu kwiatów – 1956) twórca pozbawiony był podstawowej wolności słowa. Dość powiedzieć, że najwybitniejsi pisarze, zasłużeni w latach 20/30-tych, jak Lao She, Ba Jin, Mao Dun i inni, nie zdołali rozwinąć swoich artystycznych skrzydeł w ChRL-u.

U progu dekady lat 80-tych, po latach terroru politycznego, chaosu gospodarczego i niespotykanej zapaści społecznej, którą spowodowała „rewolucja kulturalna” (*wenge*) w Chinach pojawiła się nadzieja. Przejęcie władzy przez ugrupowanie Deng Xiaopinga, czego pierwszym wyrazem było proklamowanie programu „czterech modernizacji” na 3 plenum XII zjazdu w grudniu 1978 r., spowodowało znaczną liberalizację życia. Wyraźna odwilż w dziedzinie polityki kulturalnej utrzymywała się dopóty, dopóki nowe kierownictwo KPCh usiłowało zdobyć popularność i poparcie świata nauki i sztuki. Pobłażliwość wobec środowisk twórczych skończyła się jednak już pod koniec stycznia 1980 r., kiedy to

przy okazji konferencji dramaturgów ostrzegano przed niebezpieczeństwem porzucenia socjalistycznej drogi. Kolejne kroki władz były jeszcze bardziej zdecydowane. Wiosną 1981 r. rozpoczęto kampanię przeciwko Bai Hua i jego scenariuszowi do filmu *Gorzka miłość* (*Gulian*). Kolejnym zwiastunem nadchodzących zmian był artykuł Liang Dalin zamieszczony w styczniowym numerze „Hong Qi” z 1983 r., w którym autor zarzucał młodym literatom chińskim uleganie wpływom „kapitalistycznego Zachodu”, propagowanie egoizmu, darwinizmu społecznego i idealizmu religijnego. W tym samym roku z inicjatywy Deng Xiaopinga hasło „literatura i sztuka winna służyć polityce” zastąpiono hasłem „literatura i sztuka winna służyć narodowi, socjalizmowi, nie oddalając się zbyt od polityki”. Ogłoszona na przełomie 1983 r. i 1984 r. kampania walki z „duchowym zanieczyszczeniem”, mającą na celu „wycelowanie szkodliwych wpływów Zachodu” stanowiła zwieńczenie wcześniejszych prób ograniczenia swobód twórczych. Tak więc pomimo obiecanej wolności, literatura i sztuka w dalszym ciągu miała pełnić rolę instrumentu propagującego socjalistyczny program modernizacji. Zbyt ostentacyjnie manifestowana niezależność twórcza i polityczna napotykała w mediach ostrą krytykę ze strony partyjnych ideologów. Ale pełni zapалу twórcy ignorowali ją. Wydawało się, że nikt, ani nic nie są w stanie powstrzymać fali przemian, które spowodowały reformy ekonomiczne i otwarcie Chin na nowe idee, wartości i osiągnięcia świata zachodniego. Wieloletnie zaległości nadrabiano w zawrotnym tempie. W ciągu kilku lat ponownie lub po raz pierwszy przetłumaczono najważniejsze dzieła światowej humanistyki i literatury pięknej. Ukazały się setki publikacji omawiających najnowsze i najciekawsze zagadnienia współczesnych metodologii i kierunków badawczych. Zakładano oficyny wydawnicze, czasopisma, instytuty, fundacje i towarzystwa krzewienia wiedzy, pełniące rolę ważnych instytucji kulturotwórczych. Lata niespotykanego ożywienia i rozwoju intelektualnego i artystycznego, nazwane wkrótce Okresem Nowej literatury przerwały na dobre krwawe wydarzenia na Placu Tiananmen w czerwcu 1989. Na pewien czas zamarło życie kulturalne, zaś środowisko twórcze uległo całkowitemu rozbiciu. Wielu wybitnych pisarzy i poetów na zawsze opuściło Chiny. Wśród nich znaleźli się Bai Dao, Gao Xingjian, Zhong Acheng, Ma Jian, Gu Cheng (popelniał samobójstwo), Yang Lian itd. Ogromna rzesza udała się na emigrację wewnętrzną, z której niechętnie powracano pomimo przyjaznych gestów ze strony władz w połowie lat 90-tych.

Rozwój literatury w minionym Nowym Okresie (1976–89) w schematycznym ujęciu dzieli się na kilka etapów. W początkowej fazie dominuje literatura rozliczeniowa, dla której nazwę zaczerpnięto od głównego opowiadania tego nurtu, mianowicie opowiadania Lu Xinhua *Rany* (*Shanghen*). Typowym przykładem „literatury ran” (*shanghen wenxue*) są *Wychowawca klasy* (*Ban zhuren*) Liu Xinwu oraz powieść Feng Jicai *Ach*, którą można porównać do wstępnej terapii

leczącej traumatyczne doświadczenia „rewolucji kulturalnej”. Świat przedstawiony skonstruowany na kształt aktu oskarżenia wydaje się płaski i monochromatyczny. Lecz wkrótce pojawia się głębsza refleksja, dotycząca wcześniejszych i równie bolesnych wydarzeń politycznych w historii ChRL: „wielkiego skoku” (1959–1961), lat głodu, który po nim nastąpił, kampanii walki z „prawicowcami” (1957). Nurt ten określa się mianem „literatury refleksji” (*fansi wenxue*), co dosłownie oznacza literaturę autorefleksji, introspekcji, przemyślenia, przewartościowania. Zalicza się do niej wiele utworów Wang Menga, Gu Hua, Li Guowena, Cong Weixi, Zhang Xianliang, Gao Xiaosheng, napisanych pod koniec lat 70-tych i na początku lat 80-tych. Pogłębiona analiza psychologiczna i towarzysząca jej refleksja, niejednokrotnie przewaga wewnętrznego świata emocji i myśli nad zewnętrznym opisem wydarzeń przyczyniły się do popularności tej literatury, także za granicami Chin. Zachodni czytelnik przyzwyczajony do monologu wewnętrznego i strumienia świadomości, które często występują m.in. w prozie Wang Menga niecierpliwie czekał na kolejne przekłady współczesnych prozaików chińskich. Korzystając z przychylnego dla nich klimatu na świecie, w Polsce zdołano wydać kilka pozycji, które nieprzypadkowo przynależą do nurtu „literatury refleksji”. Wydaje się, że zarówno obie powieści: *Miasteczko Hibiskus* (*Furong zhen*) Gu Hua i *Zielonodrzew* (*Lühuashu*) Zhang Xianlianga, jak i opowiadania Gao Xiaoshenga *Chen Huansheng idzie do miasta* (*Chen Huansheng shang cheng*), *Zimowy deszcz* (*Dongyu*) i *Kotlina jastrzębi* (*Yinggu*) Wang Menga zamieszczone w 2 tomie *Współczesnych opowiadań chińskich* zostały z zainteresowaniem przyjęte przez polskiego czytelnika. Zwłaszcza warstwa dokumentacyjna, bądź przedstawieniowa tych utworów osadzonych głęboko w realiach „rewolucji kulturalnej” i innych kampanii politycznych przyciągały uwagę odbiorców, którzy niezmiennie odkrywają w sobie żyłkę socjologa i psychologa.

Literatura reformatorska (*gaige wenxue*), dokumentalna i reportażowa (*jishi, baogao wenxue*) wprawdzie odnosiła się do najbardziej aktualnych wydarzeń i zjawisk w Chinach, nadal jednak pełniła tę samą oświeceniowo-edukacyjną funkcję. Najbardziej charakterystyczną powieścią literatury reformatorskiej są *Ciążące skrzydła* (*Chongzhong de chibang*) oraz *Katamaran* (*Fangzhou*) Zhang Jie oraz opowiadania Jiang Zilonga, He Shiguanga i Lu Wenfu z tego okresu. Twórcy *gaige wenxue* opowiadali wciąż o tym samym konflikcie, który rozgrywał się między konserwatywnymi maoistami i postępowymi reformatorami na wsi lub w jakiejś fabryce. Znaczny schematyzm treściowy nie umniejszył jednak wartości utworów, które zaskakiwały precyzją obserwacji psychologicznych i socjologicznych. Poza niewielkimi wyjątkami, cała literatura Nowego Okresu, która powstała przed „literaturą poszukiwania korzeni” (*xungen wenxue*) była utrzymana w konwencji realistycznej. Rzeczywiście dopiero *xungen wenxue* przynio-

sła prawdziwy przełom. Metafora korzeni zawarta w nazwie zjawiska okazała się wyjątkowo plastyczna dla wyrażenia całej sfery zagadnień związanych z problematyką tożsamości kulturowej i biologicznej człowieka. Jej autorzy tworzyli nieformalną grupę zwaną *xungen pai*, w skład której wchodziłi pisarze średniego pokolenia Han Shaogong, Zhong Acheng, Zheng Wanlong, Li Hangyu, Li Rui, Wang Anyi, Zhang Wei, Zhaxi Dawa, Zhang Chengzhi, Mo Yan, Jia Pingwa. He Shiguang, He Liweia, Fan Xiaoqin, Ma Jiana i Ma Yuan. Analiza światów przedstawionych w ich prozie pokazuje, że rodzaj poszukiwania tożsamości, zależał przede wszystkim od wyboru podmiotu identyfikacji między „ja” subiektywnym i „ja” kulturowym, obarczonym tradycją. Te pierwsze, np. *Powrót (Gui qu lai) Puste miasto (Kong cheng)* Han Shaogonga, poświęcone problemowi pamięci są rodzajem alegorii amnezji pojedynczego człowieka na skutek wstrząsu psychicznego, jaki spowodowała „rewolucja kulturalna”.

W przeważającej części opowiadań zasadniczy sens koncentruje się wokół świadomości ukształtowanej przez kulturę. Dlatego też fikcyjny świat nawiązuje do konkretnej tradycji i kultury. Niekiedy, jak w *Tryptyku królewskim (San wang)*, złożonym z trzech opowiadań – *Królu dzieci (Haizi wang)*, *Królu szachów (Qi wang)* i *Królu drzew (Shu wang)* pozbawiony jest zewnętrznych atrybutów tradycji. W warstwie zewnętrznej wielokrotnie nagradzany *Król szachów* jest historią młodzieży, która próbuje przetrwać i ocalić sens własnej egzystencji podczas przymusowej reedukacji w komunie. Dopiero w warstwie wewnętrznej pisarz odsłania ślady tradycyjnej duchowości chińskiej, poprzez przywołanie obrazu obsesyjnego szachisty Wang Yishenga i jego mistrza zbieracza makulatury, symbolizujących taoistyczne wartości, cytowanie *Taodejing*u Laozi sprzed 2 tysięcy lat służy wyjaśnieniu strategii gry w szachy, poprzez drobiazgowo opisy intelektualnych rozważań narratora na temat klasycznej literatury i chińskiej estetyki.

Nuta nostalgii, nie pozbawiona poetyckiej ironii obecna jest w twórczości Wang Zengqi, Deng Youweia, He Liweia i Zhang Weia. Szczególnie utwory sędziwego i bardzo cenionego w Chinach Wang Zenqi (np. *Nowicjusz, Opowieść o Wielkim Bagnie*) pełne są drobiazgowych opisów zwyczajów, obrzędów, lokalnych wierzeń chińskich.

W modelowych utworach *xungen wenxue*; *Pa pa pa (Ba ba ba)* Han Shaogonga i *Wiosce Małego Bao (Xiao Bao zhuang)* pióra Wang Anyi idee tożsamości kulturowej wyraża się za pośrednictwem alegorycznego obrazu nasyconego symbolami i znaczeniami mającymi odniesienia do zaginionej tradycji starożytnego państwa Chu, gdzie mit miesza się z egzotyczną rzeczywistością.

Tradycję regionalnej kultury chłopskiej wniósł do literatury lat 80-tych Mo Yan, Li Rui i Jia Pingwa. W zbiorze opowiadań zatytułowanych *Impresje z gór*

Lüliang Li Rui i *Czerwonym sorgo (Hong gaoliang)* – znany w świecie dzięki ekranizacji – pokazują oni współczesny świat chłopów, w którym tradycja jest mieszaniną szczątków konfucjańskiej moralności oraz wielowiekowego doświadczenia wynikającego z odwiecznych praw natury.

Najbardziej egzotyczny i fascynujący wydaje się jednak świat przedstawiony, wykreowany na kanwie kultur narodowości zamieszkujących dzisiejsze Chiny: Oroczonów, Ewenów, Ujgurów, ale przede wszystkim Tybetańczyków. Szczególnie wysoko ceni się opowiadania Zhaxi Dawy, Tybetańczyka piszącego po chińsku. *Tybet, dusza spętana rzemieniami*, inspirowany powieścią G.G. Marqueza *Sto lat samotności* oraz *Tybet, zaproszenie do stulecia* należą do najbardziej znanych w jego dorobku. Inny Tybet, mroczny a nawet przerażający w swej obrzędowości wylania się z prozy Ma Jiana, zwłaszcza cyklu opowiadań *Pokaż swój język albo wszystko jest puste i bez sensu*.

Zapoczątkowane przez grupę poszukiwaczy korzeni eksperymenty formalne rozwinęli pisarze „nowej fali” (*xinchao*), do których zaliczano grupę modernistów (*xiandai pai*)Należący do niej twórcy, Liu Suola, Xu Xing, Yu Hua, Ma Yuan, Su Tong, Ge Fei i Can Xue byli szczególnie zajadłe atakowani przez ortodoksyjnych ideologów za „pseudoartykulację zachodniego modernizmu”. Chińska literatura awangardowa, którą utożsamia się z wymienionymi nazwiskami pisarzy niewątpliwie nosi ślady głębokich inspiracji twórczością Faulknera, Kafki, Borgesa i Kundery. Jej kreacjonizm i nowatorstwo w stosowaniu metod i form artystycznych. polegało na odrzuceniu estetyki mimetycznej. Metodę prostego odzwierciedlenia rzeczywistości (*bu jiandan zaixian*) zastąpiono regułą tworzenia nowej rzeczywistości, kształtowanej pod wpływem wyobraźni, nie zawsze zgodnej z prawami logiki. Tak więc w miejsce tradycyjnego realizmu pojawił się realizm magiczny – (obecność mitów i legend w realiach codzienności, łączenie realistycznego opisu zdarzeń i postaci z elementami fantastyki, pochodzącymi ze snów, mitów i baśni) oraz realizm groteskowy. Dominacja żywiołu materialno-cielesnego, zasadniczego dla realizmu groteskowego, przejawiała się w obrazach ciała, jedzenia, picia, defekacji, śmierci, narodzin i życia płciowego. Częstym zabiegiem formalnym stosowanym w prozie narracyjnej powstałej po 1985 stało się łamanie tradycyjnego porządku czasowego i przestrzennego, posługiwanie się konwencją absurdu, zaprzeczenia, czarnego humoru oraz strumienia świadomości.

W dziedzinie liryki największą rolę odegrali Bei Dao, Gu Cheng, Shu Ting, Jiang He, czyli twórcy „poezji cieni” (*menglong shi*). Pod względem innowacji formalnych wyprzedzili oni prozaików, bo już w 1980 r. zdołali stworzyć typ dojrzałej wypowiedzi artystycznej, w której złamano obowiązujące kanony interpunkcyjne, gramatyczne i logiczne. Jej ostentacyjny subiektywizm (*zhuguanxing*) i nastrojowość (*qingxu xing*) były świadomą reakcją poetyckiego „ja” (*ziwo*)

na „chorobę czasów”. Nic dziwnego, że wiele wierszy, takich jak np. *Odpowiedź (Huida)*, *Zapiski z miasta słonca (Taiyang cheng zhaji)*, *Wyspa (Dao)* Bei Dao, *Pokolenie (Yi dai ren)* Gu Cheng stały się utworami kultowymi całego pokolenia młodych intelektualistów chińskich.

Najwybitniejszym dramaturgiem omawianego okresu był bez wątpienia Gao Xingjian, którego sztuki należały w owym czasie do najbardziej obrazoburczych manifestacji artystycznych. Zwłaszcza wystawiony w 1983 r. na deskach Pekiniego Ludowego Teatru Artystycznego *Przystanek autobusowy* (w polskim przekładzie J. Abkowicza z 1987 pt. *Przystanek*) w reżyserii Lin Zhaohua, nazywany chińską wersją *Czekania na Godota* odbiły się szerokim echem. Twórczość dramatyczna Gao Xingjiana, zarówno wystawiana do 1986 w ChRL, jak i późniejsza powstała na emigracji odwołuje się do osiągnięć europejskiej awangardy, teatru absurdu i tradycyjnej opery chińskiej. W swoich dramatach *Dziki człowiek (Yeren)* (1985), *Ucieczka (Taowang)* (1989, wyst. pol. 1994, sztuka osnuta wokół masakry na placu Tiananmen), *Na krawędzi życia i śmierci (Sheng si jie)* Gao Xingjian podejmuje problemy egzystencjalne, poczucie zagrożenia oraz brak komunikacji międzyludzkiej.

Tegoroczna nagroda Nobla przyznana Gao Xingjianowi stanowi nie tylko wyraz ogromnego uznania dla dramatopisarstwa, ale także i twórczości prozatorskiej, pośród której najważniejsza pozycje zajmują powieści *Biblia jednego człowieka (Yi ge ren de shengjing)* oraz *Góra duszy (Lingshan)*.

Niestety obecność współczesnej literatury chińskiej na polskim rynku wydawniczym jest więcej niż uboga. Winę za ten fakt ponosi całkowity brak zainteresowania wydawców literaturą chińskojęzyczną powstałą w ostatnich 20 latach. W tym kontekście opublikowanie kilku przekładów uznać należy za sukces.

BIBLIOGRAFIA PRZEKŁADÓW WSPÓŁCZESNEJ LITERATURY CHIŃSKIEJ NA JĘZYK POLSKI

1. BIAŁE maki: współczesne opowiadania chińskie: antologia, lata 1979–1985. – T. II. – Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1995
2. Gao Xingjian. Przystanek // *Dialog*. – 1987, nr 9, s. 57–82
3. Gao Xingjian. Ucieczka // *Dialog*. – 1994, nr 12, s. 68–90
4. Gu Hua
Miasteczko Hibiskus (*Furong zhen*). – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1989
5. Zhang Xianliang
Zielonodrzew (*Lühuashu*). – Katowice : Wydaw. „Śląsk”, 1988

BIBLIOGRAFIA OPRACOWAŃ
NA TEMAT WSPÓŁCZESNEJ LITERATURY CHIŃSKIEJ

1. KASAREŁŁO Lidia

Totemy życia... Chińska literatura poszukiwania korzeni. Warszawa
: Wydaw. „Dialog”, 2000.

2. SŁUPSKI Zbigniew

O współczesnej chińskiej prozie i jej autorach // W: Szkice o litera-
turze chińskiej. Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 1989

Andrzej Dudziak

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

KARDYNAŁ STEFAN WYSZYŃSKI – WIELKI SYN
KOŚCIOŁA I POLSKI

ROK STEFANA WYSZYŃSKIEGO

Stefan Wyszyński, wówczas biskup, stanął na czele Kościoła polskiego w 1948 roku. Dzięki rozwadze, męstwu i politycznej dalekowzroczności udało mu się obronić niezależność instytucji kościelnych od państwa, a także uchronić naród od systemowej ateizacji. Był świadkiem wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża, co – jak przyznał Jan Paweł II – bez mądrej polityki Prymasa i jego wsparcia nie byłoby możliwe. Miał nieoceniony wkład w polskie przemiany lat 1980/1981.

W pamięci potomnych pozostanie jako mąż stanu, Prymas Tysiąclecia, choć najbliżsi współpracownicy nazywali go „Ojcem”, którym był przede wszystkim – Ojcem Narodu i polskiego Kościoła.

Wyrazem powszechnego szacunku dla jego dokonań stało się ogłoszenie roku 2001 Rokiem Stefana Wyszyńskiego.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne przedstawia wybór pozycji zwartych z ostatniego dwudziestolecia oraz artykułów (1995–2000). Całość materiału została podzielona na dwie części. Pierwsza z nich zawiera pozycje biograficzne ukazujące życie, działalność i poglądy Prymasa, natomiast część druga obejmuje kazania, przemówienia, rozważania i naukę społeczną.

Uzupełnienie niniejszego opracowania stanowi bibliografia osobowa zamieszczona w „Poradniku Bibliograficzno-Metodycznym” z 1991 roku, nr 2, s. 35–41.

A. Biografie, działalność i poglądy

a. Pozycje zwarte

1. BOGDANOWICZ Stanisław
Miasto najwierniejsze: Prymas Tysiąclecia w Gdańsku. – Wyd. 2. – Warszawa : Wydaw. im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego, 1997. – 110 s.
2. CELEJ Jan Zbigniew
Kultura chrześcijańska duszą narodu w nauczaniu Prymasa Stefana Wyszyńskiego. – Warszawa : Wydaw. Sióstr Loretanek, 1995. – 231 s.
3. CZŁOWIEK niezwykłej miary / kom. red. Mirosława Płaskacz, Anna Rastawicka, Waldemar Wojdecki. – Warszawa : Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1984. – 190 s.
4. FUDALI Irena
Myśl społeczna Stefana Wyszyńskiego – Prymasa Polski. – Kielce : Oficyna Poligraficzna „Apla”, 1993. – 123 s.
5. IWAN Ryszard
Prawa, obowiązki i zagrożenia narodu według prymasa Stefana Wyszyńskiego. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1989. – 77 s.
6. JEŻOWSKI Krzysztof
Stefan kardynał Wyszyński: myśl narodowa i państwowa: człowiek – rodzina – kultura – naród. – Kraków : Wydaw. Galerii Podbrzezie, 1999. – 248 s.
7. KĄKOL Kazimierz
Kardynał Stefan Wyszyński jakim go znam. – Warszawa : Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, 1985. – 145 s.: il.
8. KISIELEWSKI Stefan
Na czym polega socjalizm? Stosunki Kościół – Państwo w PRL. – Poznań : Maksimum, 1990. – 94 s.
9. LEWANDOWSKI Jerzy
Naród w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego. – Warszawa : Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1989. – 162 s.
10. MICEWSKI Andrzej
Kardynał Wyszyński, prymas i mąż stanu. – Paryż : Editions du Dialogue, 1982. – 465 s.: il

11. MICEWSKI Andrzej
Stefan kardynał Wyszyński (1901–1981). – Warszawa : Lud. Spółdz. Wydawnicza : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, 2000. – 445 s.
Opracowano na podstawie paryskiego wydania Editions du Dialogue 1982.
12. PIASECKI Bronisław
Ostatnie dni Prymasa Tysiąclecia. – Rzym : Dom Polski Jana Pawła II w Rzymie, 1982. – 173 s.: il.
13. PRYMAS Tysiąclecia. – Warszawa : Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1987. – 120 s.
14. PRYMAS Tysiąclecia / wybór tekst i oprac. red. Florian Kniotek, Zenon Modzelewski, Danuta Szumska; kalendarium i wstęp Andrzej Micewski. – Paryż : Editions du Dialogue, 1982. – 287 s.: il.
15. PYLAK Bolesław
Biskup lubelski Stefan Wyszyński jako duszpasterz w świetle protokołów wizytacji parafialnych. – Lublin : Lubelskie Wydaw. Archidiecezjalne, 1996. – 109 s.
16. RAINA Peter
Kardynał Wyszyński. – Kraków : „ABC”, 1981. – 578 s.
17. RAINA Peter
Kardynał Wyszyński. T. 1–6. – Warszawa : Książka Polska, 1993–1996. – 6 t. (254; 204; 238; 220; 327; 247 s.)
18. ROMANIUK Marian Piotr
Życie, twórczość i postęga Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia. – Warszawa : „Pax”, 1994. – 832 s., [152] s. tabl.; faks., fot., portr.
19. ROMANIUK Marian Piotr
Życie, twórczość i postęga Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia. – Warszawa : „Pax”, 1996. – 918 s., [124] s. tabl.
20. RYNIO Alina
Wychowanie młodzieży w nauczaniu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1995. – 338 s.
21. STEFAN kardynał Wyszyński, Prymas Polski. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : Novum, 1986. – 188 s.: il.
22. STRZESZEWSKI Czesław
Kardynała Stefana Wyszyńskiego wizja Kościoła. – Wrocław : Biblioteczka „Nowego Życia”, 1990. – 142 s. – (Biblioteczka „Nowego Życia”)

23. TU UCZYŁ się, wzrastał i pracował: Prymas Tysiąclecia Stefan Wyszyński w diecezji wrocławskiej / red. Wojciech Hanc, Kazimierz Rulka. – Wrocław : Wrocławskie Wydaw. Diecezjalne, 1996. – 109 s.
24. WYSZYŃSKI Stefan
Zapiski milenijne: wybór z dziennika „Pro memoria” z lat 1965–1967 / red. Maria Okońska, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Warszawa : „Soli Deo”, 1996. – 262 s.
25. WYSZYŃSKI Stefan
Zapiski więzienne. – Bydgoszcz : „Arkanum”, 1990. – 255 s.
26. WYSZYŃSKI Stefan
Zapiski więzienne. – Warszawa : „Soli Deo”, 1995. – 254 s.: il.

b. Artykuły

1. ANUSZ Andrzej. Dyplomacja prymasa: jak kardynał Wyszyński wpłynął na wydarzenia Sierpnia '80 // *W p r o s t .* – 2000, nr 35, s. 30–31
2. BARDECKI Andrzej. Karol Wojtyła i „Tygodnik Powszechny” / rozm. przepr. Artur Sporniak // *T y g . P o w s z .* – 1999, nr 14, s. 6
M.in. o Stefanie Wyszyńskim.
3. BĄCZEK Piotr. Nie lękam się o Kościół, lękam się o Polskę // *G a z . P o l .* – 1996, nr 24, s. 12–13
4. FERENC Danuta. Był prawdziwym nauczycielem: w 14 rocznicę śmierci Prymasa Tysiąclecia // *P r z . K a t o l .* – 1995, nr 22, s. 1, 5
5. FRISZKE Andrzej. Rozmowa Prymasa Polski ks. kard. Stefana Wyszyńskiego z I Sekretarzem KC PZPR Władysławem Gomułą w dniu 26 kwietnia 1963 roku: Prymas i Sekretarz: [uzup.] // *W i ę z .* – 1995, nr 4, s. 130–170
6. HENNELOWA Józefa. Księżę Kościoła i ciekawość świata: [fragm. książki] / rozm. przepr. Roman Graczyk // *G a z . W y b o r .* – 2000, nr 129, s. 30–31
7. JANIĄK Kazimierz. Wskazania kardynała Wyszyńskiego dla „Solidarności”: [fragm. ref.] // *T y g . S o l i d .* – 1996, nr 24, s. 14, 17
8. JEŁOWICKA Jadwiga. Jeszcze o Prymasie // *T y g . P o w s z .* – 1999, nr 31, s. 11
9. KAŁOL Kazimierz. Niechciana wizyta // *P r z . T y g .* – 1995, nr 25, s. 12
Fragm. notatki z rozmowy z kardynałem Wyszyńskim dot. stosunków państwa i Kościoła i planowanej wizyty papieża Jana Pawła II.
10. KIEROWAŁ Kościołem w trudnych czasach / oprac. Adam Fijałkowski // *P r z . K a t o l .* – 1995, nr 22, s. 5

11. KOCHAŃSKI Janusz. Trzeźwość w nauczaniu Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego. – (Z prac trzeźwościowych Kościoła rzymskokatolickiego) // *Probl. Alkoh.* – 1995, nr 11/12, s. 21–23
12. KOZAKIEWICZ Mikołaj. Prymas Tysiąclecia o wychowaniu seksualnym // *Dziś.* – 1996, nr 8, s. 108–114
13. KUKOŁOWICZ Romuald. Emisariusz Prymasa / rozm. przepr. Anna Poppek // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 42, s. 12–13
14. KUKOŁOWICZ Romuald. Rocznicowa kalumnia: fragm. wywiadu prof. ... dla tygodnika „Głos” / rozm. przepr. Piotr Bączek // *Gaz. Wybór.* – 2000, nr 201, s. 14–15
15. KUKOŁOWICZ Romuald. Życzenia prymasa / rozm. przepr. Alain Touraine [i in.] // *Prz. Tyg.* – 1996, nr 35, s. 12
Stosunek episkopatu do „Solidarności”.
16. NIEMIĘC Barbara. Ojciec // *Tyg. Solid.* – 2000, nr 32, s. 10–11
17. REAKCJA duchowieństwa i społeczeństwa na internowanie prymasa Wyszyńskiego w meldunkach MBP / oprac. Józef Stępień // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 40, s. 16–17
18. SKORODECKI Stanisław. Byłem współwięźniem Prymasa / rozm. przepr. Jan Strękowski // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 21, s. 6–7
19. SKORODECKI Stanisław. Pamiętasz, kolego kryminalisto? / rozm. przepr. Jacek Żakowski // *Gaz. Wybór.* – 2000, nr 223, s. 12–14
Wspomnienia z pobytu w więzieniu ze Stefanem Wyszyńskim.
20. SKORODECKI Stanisław. Uczył nas codziennie patriotyzmu / rozm. przepr. Bogdan Nowak // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 31, s. 18
21. ROZMOWA Prymasa Polski ks. kard. Stefana Wyszyńskiego z I Sekretarzem KC PZPR Władysławem Gomułą w dniu 26 kwietnia 1963 roku / oprac. Eleonora Syzdek // *Więź.* – 1995, nr 3, s. 118–148
22. ZABŁOCKI Janusz. Homilia niezrozumiana i niedoceniona // *Ład.* – 1995, nr 36, s. 3
Homilia wygłoszona 26 VIII 1980 przez kardynała Stefana Wyszyńskiego na Jasnej Górze.
23. ZABŁOCKI Janusz. Homilia prymasa Wyszyńskiego – mity i fakty // *Tyg. Solid.* – 2000, nr 35, dod. s. VI–VII
Kazanie wygłoszone na Jasnej Górze 26 VIII 1980 r.
24. ZABŁOCKI Janusz. O autorytecie Prymasa Tysiąclecia // *Ethos.* – 1997, nr 1, s. 111–120
25. ŻARYN Jan. Komuniści zielenieli ze złości: ingres Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 44, s. 17

26. ŻYCIŃSKI Józef. Polskie lekcje wierności i zdrady // Tyg. Powsz. – 1998, nr 50, s. 1, 8

Postawa ks. prymasa Stefana Wyszyńskiego wobec „Paxu”.

B. Prace kardynała Stefana Wyszyńskiego – kazania, przemówienia, rozważania, nauka społeczna

1. BOŻY świat: wybór z przemówień i kazań / Stefan Wyszyński. – Warszawa : „Soli Deo”, 1992. – 133 s.
2. DO „Solidarności”: rady i wskazania / Stefan Wyszyński; red. Maria Okońska, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Warszawa : „Soli Deo”, 1996. – 89 s.: il.
3. DRUGA kromka chleba: wybór myśli i aforyzmów z kazań, przemówień i rozważań / Stefan Wyszyński. – Warszawa : „Soli Deo”, 1994. – 122 s.: il.
4. DUCH pracy ludzkiej / Stefan Wyszyński. – Warszawa : Wydaw. im. Stefana Kard. Wyszyńskiego, 1991. – 109 s.
5. DZIEŁA zebrane / Stefan Wyszyński; red. Zbigniew Kraszewski. – Warszawa : „Soli Deo”, cop. 1995. – 294 s.
6. GODNOŚĆ kobiety / Stefan Wyszyński. – Warszawa : „Pax”, 1998. – 191 s.
7. IDĄCYM w przyszłość / Stefan Wyszyński; aut. wyb. Wanda Elżbieta Papis, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Warszawa : „Soli Deo”, 1998. – 116 s.: il.
8. JEDNA jest Polska: wybór przemówień i kazań / Stefan Wyszyński. – Warszawa : Instytut Prymasowski Ślubów Narodu, 1989. – 112 s.
9. KAMIENIE wołać będą: dla upamiętnienia 50 rocznicy Powstania Warszawskiego / Stefan Wyszyński; oprac. aut. wyb. Mirosława Plaskacz. – [Wyd. 2 popr. i uzup.]. – Warszawa : „Soli Deo”, 1994. – 127 s.
10. KAMIENIE wołać będą / Stefan Wyszyński. – Warszawa : Wydział Nauki Katolickiej Kurii Metropolitalnej Warszawskiej, 1984. – 100 s.
11. KIMŻE jest człowiek... / Stefan Wyszyński; oprac. Instytut Prymasowski Ślubów Narodu. – Warszawa : Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1987. – 267 s.
12. KOŚCIÓŁ, Naród, Ojczyzna / Stefan Wyszyński. – Bydgoszcz : „Świadectwo”, 1992. – 139 s.
13. KOŚCIÓŁ w służbie narodu / Stefan Wyszyński. – Poznań; Warszawa : „Pallottinum”, 1981. – 283 s.
14. KROMKA chleba: [wybór myśli z pism i przemówień] / Stefan Wyszyński. – [Wyd. 4]. – Warszawa : „Soli Deo”, 1994. – 75 s.

15. MIASTO najwierniejsze: Prymas Tysiąclecia do mieszkańców Gdańska / Stefan Wyszyński; red. Maria Okońska, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Warszawa : „Soli Deo”, 1997. – 239 s.
16. MIŁOŚĆ i sprawiedliwość społeczna: rozważania społeczne / Stefan Wyszyński. – Poznań : „Pallottinum”, 1993. – 430 s.
17. NA SZLAKU Tysiąclecia: wybór kazań / Stefan Wyszyński; aut. wyb. Maria Okońska, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Warszawa : „Soli Deo”, 1996. – 427 s.
18. NAUCZANIE społeczne 1946–1981 / Stefan Wyszyński. – Warszawa : „Optimus”, 1990. – 1078 s.
19. NIE gości ducha ojca Maksymiliana: wybór przemówień i listów / Stefan Wyszyński; aut. wyb. Maria Okońska, Mirosława Plaskacz, Anna Rastawicka. – Niepokalanów : Wydaw. Ojców Franciszkanów, 1996. – 359 s.: il.
20. ODPOWIEDZIALNOŚĆ, obowiązki, prawa w życiu narodu: kazanie podczas sumy w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej, Jasna Góra 26 VIII 1980 / Stefan Wyszyński. – Poznań : „Pallottinum”, 1981. – 20 s.
21. OJCZE nasz: rozważania / Stefan Wyszyński. – Wyd. 3. – Warszawa : Inst. Wydaw. Pax, 1997. – 117 s.
22. O POLSKIM papieżu z Krakowa / Stefan Wyszyński. – Poznań : Pallottinum, 1979. – 128 s.
23. PRYMAS Tysiąclecia do rolników / Stefan Wyszyński; red. Eugeniusz Marciniak. – Włocławek : Wydaw. Duszpasterstwa Rolników, 1996. – 128 s.
24. SUMIENIE prawe: u podstaw odnowy życia narodowego / Stefan Wyszyński. – Warszawa : „Soli Deo”, 1996. – 23 s.
25. W OBRONIE życia nienarodzonego / Stefan Wyszyński. – Warszawa : Instytut Prymasowski Ślubów Narodu, 1990. – 239 s.
26. Z ROZWAŻAŃ nad kulturą ojczyzną / Stefan Wyszyński. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Pax”, 1998. – 287 s.: il.
27. ZE STOLICY Prymasów: wybór kazań / Stefan Wyszyński. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 1998. – 502 s.

Urszula Bzdawka
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

Analiza ankiety

Ankieta opracowana została przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBPiCAK w Poznaniu w maju 2000 roku. Skierowana do 30 bibliotek w miastach powiatowych woj. wielkopolskiego. Odpowiedź nadeszło 28 bibliotek.

W wyniku reformy administracyjnej kraju, Biblioteka Wojewódzka w Poznaniu objęła opieką instruktorską biblioteki funkcjonujące w powiatach woj. wielkopolskiego. Trudno w krótkim czasie poznać wszystkie nowe placówki aby zapewnić im należną pomoc, poradę czy opiekę. Ankieta, miała dostarczyć podstawowej wiedzy o warsztacie informacyjnym, pracownikach czytelnicy i działów informacyjnych, o automatyzacji pracy informacyjnej, programach wykorzystywanych w pracy biblioteki, wreszcie miała wskazać potrzeby bibliotekarzy prowadzących działalność informacyjną w zakresie szkolenia i instruktażu ze strony biblioteki wojewódzkiej.

Opracowano 9 pytań:

1. Gdzie w bibliotece prowadzona jest działalność informacyjna (podkreślić):
 - czytelnia
 - dział informacyjny
 - inne rozwiązania
2. Ile osób prowadzi działalność informacyjną? Nazwisko osoby odpowiedzialnej (kierownik działu, pracownik czytelnicy).
3. Wyposażenie czytelnicy:
 - A. Księgozbiór podręczny
 - ilość woluminów
 - czy uzupełniany na bieżąco? Tak / Nie
 - ile egzemplarzy zakupiono w latach 1998–2000
 - kiedy ostatnia selekcja
 - B. Rodzaje prowadzonych kartotek:
 - tradycyjne (w skrzynkach). Jakiej?
 - w komputerze. Jakiej?
 - C. Wykorzystanie komputera w pracy informacyjnej:
 - od kiedy biblioteka posiada komputery?
 - w jakim programie pracuje: SOWA 1, SOWA 2, inny – jaki?
 - stan zaawansowania pracy (stan obecny, jakie plany?)

4. Praca z czytelnikiem:
 - ilość osób odwiedzających czytelnię w ubiegłym roku
 - ilość udzielonych informacji w ciągu ubiegłego roku
 - inne formy działalności informacyjnej
5. Warsztat regionalny:
 - księgozbiór regionalny (ile vol.)
 - kartoteki regionalne, jakie:
 - dokumenty życia społecznego (jak bogate zbiory)
6. Jakie problemy pojawiają się w działalności informacyjnej biblioteki?
7. Czy istnieje potrzeba instruktażu lub konsultacji ze strony pracowników WBPiCAK w Poznaniu w zakresie działalności informacyjnej? Tak / Nie.
8. Jakie tematy widzielibyście państwo jako przedmiot najbliższych szkoleń i seminariów?
9. Inne uwagi i propozycje dot. działalności informacyjnej biblioteki oraz pomocy ze strony WBPiCAK w Poznaniu.

Ankieta spełniła swoje zadanie. Przede wszystkim dała w miarę pełny obraz warsztatu informacyjnego, ponieważ na pytania dot. tych zagadnień odpowiedzi były najpełniejsze. Znacznie mniej bibliotek odpowiedziało na pytania dot. swoich oczekiwań wobec biblioteki wojewódzkiej. Ale i to pozwala na wypracowanie pewnego obrazu stanu bibliotek w miastach będących siedzibą powiatu w woj. wielkopolskim oraz przygotowanie propozycji szkoleń.

Spośród 28 bibliotek woj. wielkopolskiego 27 posiada czytelnię, w 3 poza czytelnią funkcjonuje również dział informacyjny. Tylko 1 biblioteka nie posiada czytelni. Ponadto w 4 bibliotekach wskazano, że informacji udzielają również działy regionalne i udostępniania. Ilość osób zajmujących się udzielaniem informacji zależy oczywiście od wielkości biblioteki i środowiska, które obsługuje, często jest to jedna osoba (8 bibliotek), dwie (9 bibliotek), trzy (6 bibliotek), pięć (2 biblioteki). W jednej bibliotece brak pracownika prowadzącego działalność informacyjną. Jedna biblioteka nie wypełniła tej rubryki.

WYPOSAŻENIE CZYTELNI

KSIĘGOZBIÓR PODRĘCZNY

Wielkość księgozbioru podręcznego, zależy od warunków biblioteki, od wielkości czytelni i od możliwości finansowych, a także od potrzeb konkretnego środowiska. Najmniejszy księgozbiór liczy 1471 vol., największy – 11 596 vol. Ilość książek nie decyduje o jego wartości, dużo ważniejszy jest dobór książek, ich aktualizacja i selekcja. Na pytanie czy księgozbiór jest uzupełniany 27 bibliotek odpowiedziało twierdząco, jedna – nie.

Zakup w latach 1998–2000 wskazuje, że jednak każda biblioteka w tym okresie włączyła do księgozbioru podręcznego kilkadziesiąt lub kilkaset pozycji (najmniej – 32, 75, najwięcej 1502, 1200).

Na pytanie o selekcję odpowiedzi są bardzo zróżnicowane, większość bibliotek wykonuje ją na bieżąco, tak odpowiedziało 13 bibliotek, 10 bibliotek przeprowadziło selekcję w 1999 roku a 3 w 1998, jedna w 1997 roku i 1 biblioteka podała jako termin ostatniej selekcji 1996 rok zaznaczając, że była ona częściowa.

RODZAJE PROWADZONYCH KARTOTEK

Dwadzieścia sześć bibliotek prowadzi kartoteki tradycyjne, dwie nie prowadzą żadnych kartotek. Dwie biblioteki prowadzą po 1 kartotece (zagadnieniową lub regionalną). Reszta bibliotek prowadzi 2 i więcej kartotek. Są to na ogół kartoteki osobowe, zagadnieniowe (różny dobór zagadnień), regionalne także np. form pracy z czytelnikiem, materiałów metodycznych, repertuarowa itp.

Komputerowe opracowanie informacji realizuje pięć bibliotek, mimo iż znacznie więcej ankietowanych bibliotek posiada komputery. Wszystkie prowadzą w komputerze informację regionalną, część w SOWIE 1, część w SOWIE 2. W SOWIE 1 pracuje m.in. Nowy Tomyśl, który podjął pionierską próbę komputerowego opracowania dokumentów życia społecznego.

WYKORZYSTANIE KOMPUTERA W PRACY INFORMACYJNEJ

Pośród 28 bibliotek 9 posiada komputery, z tego tylko 5 wykorzystuje je w pracy informacyjnej. Pozostałe 4 biblioteki wykorzystują komputery głównie do opracowania zbiorów bibliotecznych, w tym również księgozbioru podręcznego czytelnika. W jednej podłączony jest tylko Internet. Wszystkie biblioteki pracują w programie SOWA 1 lub 2. Koło, Konin, Nowy Tomyśl i Turek pracują w SOWIE 1, Kalisz, Leszno i Piła rozpoczynały pracę w SOWIE 1, a obecnie pracują w SOWIE 2, Grodzisk Wilk., który komputeryzował się w początkach bieżącego roku zainstalował od razu SOWĘ 2. Kilka bibliotek planuje zakup komputerów w najbliższym czasie 2000–2001.

WARSZTAT REGIONALNY

Każda biblioteka posiada warsztat regionalny, wszystkie mają wydzielony księgozbiór regionalny, tylko 3 z 28 bibliotek nie prowadzą żadnych kartotek regionalnych, 5 bibliotek nie gromadzi DŻS. Wielkość zbiorów jest zróżnicowana, zależy od regionu, jego atrakcyjności, popularności tradycji historycznej czy

kulturalnej, od umiejętnej promocji – to wiąże się z ilością opracowań książkowych i prasowych na jego temat. Inną przyczyną jest umiejętność wyszukiwania regionalistów w środowisku a także poza nim, systematyczność w gromadzeniu zarówno zbiorów książkowych, jak i DŻS oraz pieczołowite gromadzenie dokumentacji prasowej w postaci kartoteki wycinków a także informacji bibliograficznej o środowisku, nawet wtedy, gdy tekstu nie mamy w bibliotece.

JAKIE PROBLEMY POJAWIAJĄ SIĘ W DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ BIBLIOTEK?

Najczęściej sygnalizowanym problemem jest brak pieniędzy na prenumeratę czasopism, na zakup nowości do księgozbioru podręcznego, zakup komputera, kserografu, Internetu itp. W zależności od stopnia zaawansowania organizacyjnego biblioteki, występują bardziej lub mniej podstawowe potrzeby. Trzy biblioteki sygnalizują brak etatu dla pracownika zajmującego się wyłącznie informacją, a jedna biblioteka widzi potrzebę drugiego etatu do pracy w czytelnicy. Sygnalizowane są również problemy z pozyskiwaniem dokumentów życia społecznego i regionalistów w ogóle, brak współpracy z nauczycielami przy obsłudze informacyjnej młodzieży, a także brak katalogów bibliotek polskich w sieci internetowej.

CZY ISTNIEJE POTRZEBA INSTRUKTAŻU LUB KONSULTACJI ZE STRONY PRACOWNIKÓW WBPICAK W POZNANIU W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ?

Na to pytanie 19 bibliotek odpowiedziało – TAK, 5 – NIE, a 4 biblioteki nie wyraziły swojej opinii w tej kwestii.

JAKIE TEMATY WIDZIELIBYŚCIE PAŃSTWO JAKO PRZEDMIOT NAJBLIŻSZYCH SZKOLEŃ I SEMINARIÓW ?

Dwadzieścia sześć bibliotek wyraziło swoją opinię. Zagadnieniem dominującym wśród zapotrzebowań tematycznych są: warsztat regionalny, szczególnie problemy związane z gromadzeniem i udostępnianiem dokumentów życia społecznego, oraz zagadnienia dotyczące komputeryzacji działalności informacyjnej. Pozytywne jest szerokie zainteresowanie tymi zagadnieniami przez biblioteki, które nie mają jeszcze komputerów. Wskazuje to na chęć przygotowania się do automatyzacji pracy, czekającej wszystkich w bliższej czy

dalszej przyszłości. Nie brakowało również propozycji szkoleń w zakresie spraw podstawowych, opisu bibliograficznego czy zakładania kartotek tradycyjnych.

INNE UWAGI I PROPOZYCJE DOT. DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ BIBLIOTEKI ORAZ POMOCY ZE STRONY WBPiCAK W POZNANIU

Na ostatnie pytanie odpowiedzi udzieliło tylko 9 bibliotek. Propozycje są dosyć zróżnicowane i wynikają ze stopnia zaawansowania prac w konkretnych bibliotekach. Powtarzają się jednak zagadnienia związane z instruktażem i konsultacjami w zakresie działalności informacyjnej, problemy szkolenia (komputery, spotkania przy warsztacie w placówkach o podobnym stopniu organizacyjnym, przegląd najnowszych źródeł informacji, informacja o regionie, schemat klasyfikacji regionalnej itp.).

Wszystkie te uwagi są bardzo cenne i zostaną wykorzystane przy realizacji szkoleń i instruktażu.

Ewa Bartkowiak
MBP w Lesznie

INFORMACJA O GROMADZENIU (SPOSOBACH POZYSKIWANIA) ZBIORÓW REGIONALNYCH I ICH WYKORZYSTANIU W ŚRODOWISKU NA PRZYKŁADZIE BIBLIOTEKI W LESZNIE

W ostatnim czasie w bibliotekach można zaobserwować większe zainteresowanie literaturą regionalną. Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie gromadzi, opracowuje, przechowuje i udostępnia dokumenty związane z regionem. Jest ona ośrodkiem informacji o regionie. Działalnością tą zajmuje się powołany do życia w 1980 roku Dział Informacyjno-Bibliograficzny.

Początki służby informacyjnej sięgają roku 1957. Już wówczas powstawać zaczęły kartoteki szeroko przydatne przy udzielaniu informacji o regionie. Utworzono kartotekę regionalną „Lesniana”, która gromadziła wycinki z gazet traktujące o Lesznie. Uzupełnieniem materiałów regionalnych była Kronika Biblioteki oraz zespół dokumentów życia społecznego. Działalność informacyjna z każdym rokiem rozwijała się, co znalazło odzwierciedlenie w ilości udzielanych in-

formacji. Dzisiaj w pomieszczeniach Działu znajduje się wyodrębniony księgozbiór regionalny, katalogi i kartoteki.

Do tej pory zgromadzono księgozbiór podręczny w ilości – 4.904 woluminy, w tym regionalny – 1.870 woluminów (stan na koniec września 2000 r.). Obejmuje on regionalia w znaczeniu podmiotowym (miejsce druku, autor) i przedmiotowym (treść). Zasięg chronologiczny zebranego piśmiennictwa lokalnego obejmuje okres od początku XVIII wieku do współczesności. Zawiera pozycje XIX-wieczne i ich reprints, starodruki związane z Wielkopolską (10), dokumenty życia społecznego (10.529) oraz prasę ukazującą się w Lesznie i na terenie regionu.

Ze względu na patrona biblioteki Stanisława Grochowiaka gromadzone są dzieła, rękopisy, teatralia, fotografie związane z życiem i twórczością poety, a od lipca 1998 roku, od kiedy utworzono w MBP gabinet Romana Maciejewskiego, kompozytora, przez pewien okres związanego z Leszmem, również materiały dotyczące tej postaci.

Od 1995 roku zbiory biblioteki są systematycznie wzbogacane (poprzez zakupy, dary) o kolekcje pocztówek pochodzących z Leszna i okolic (225). Są to pocztówki zarówno przedwojenne jak i współczesne. Najstarsza w kolekcji jest czarno – biała pocztówka z 1898 roku przedstawiająca widok ogólny Leszna. Zbiory rozbudowywane są również o *Archiwum fotograficzne Leszna* (677 fotografii), zawierające zdjęcia z okresu przedwojennego i współczesnego Leszna, systematycznie uzupełniane w miarę zmian w mieście. Sporą część fotografii przekazał współpracujący z biblioteką, znany leszczyński regionalista Zdzisław Smoluchowski.

Gromadzenie zbiorów odbywa się przez zakup, wymianę, dary czy egzemplarz obowiązkowy. Są one systematycznie uzupełniane zarówno o wydawnictwa archiwalne jak i nowe. Gromadzi i uzupełnia się je w różny sposób, zawsze z jednakowym naciskiem na pozyskiwanie materiałów dotyczących regionu. Z reguły doboru zbiorów dokonuje się w bibliotece zespołowo, a najważniejszym źródłem wpływów jest zakup. Nadzór nad właściwym doбором księgozbioru sprawuje Komisja Doboru Zbiorów powołana przez dyrektora MBP. Na posiedzeniach tego zespołu rozpatrywane są oferty, które nadchodzą do biblioteki z firm wydawniczych, antykwariatów, towarzystw kulturalnych i naukowych, bibliotek różnych sieci i innych instytucji. Materiały dotyczące regionu są zawsze traktowane priorytetowo.

Pracownicy Działu śledzą anonsy w prasie bieżącej i innych środkach przekazu, przeglądają oferty, które nadchodzą z firm wydawniczych i innych instytucji, jak również źródła pomocnicze (Przewodnik Bibliograficzny, Bibliografię Zawartości Czasopism i inne bibliografie). Ważne są informacje, kto wydał interesującą pozycję, gdzie można ją zdobyć. Duże znaczenie ma też reagowanie

na informację (antykwariaty). Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wzajemna współpraca z ośrodkami zlokalizowanymi w regionie, począwszy od bibliotek, poprzez drukarnie, urzędy, instytucje, towarzystwa, regionalistów a także zaprzyjaźnione osoby włącznie.

Istotna jest kompletność księgozbioru regionalnego, a także informacja o istniejącej lub mającej się ukazać pozycji wydawniczej. Leszczyńskie doświadczenia pokazują, że nie jest to zadanie łatwe a na pewno czasochłonne. Pracownicy Działu dużą część materiałów zdobywają telefonując, odwiedzając czy odbierając je z umówionych miejsc.

Gromadzenie zbiorów specjalnych wymaga stosowania innych metod niż w przypadku wydawnictw zwartych i wydawnictw ciągłych. Jest związane z trudnościami nie tylko w pozyskiwaniu dokumentów ale i utrudnieniami wynikającymi z poufnego charakteru niektórych materiałów, nie przewidywanych do upublicznienia. Bywa, że starania pracowników MBP o pozyskanie materiałów kończą się fiaskiem. W tym miejscu warto podkreślić rolę wydziałów promocji urzędów miejskich i powiatowych w tworzeniu materiałów oraz znaczenie stałego z nimi kontaktu.

Uzupełnianiem księgozbioru regionalnego zajmuje się Dział Informacyjno – Bibliograficzny we współpracy z Działem Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, na aukcjach, w antykwariatach, księgarniach. Wylania również egzemplarze z darów od osób prywatnych i instytucji. Na gromadzenie zbiorów regionalnych wyczuleni są wszyscy pracownicy biblioteki.

Sporą część zbiorów pozyskuje biblioteka dzięki uczestniczeniu w życiu kulturalnym, społecznym, gospodarczym i politycznym. Udział w seminariach, konferencjach, sesjach, otwarciu nowych instytucji, pozwala uzyskać materiały w pakiecie konferencyjnym, czy po rozmowie z organizatorami. Wszystkie otrzymane materiały są zawsze szczegółowo opracowywane, wprowadzane do katalogów, kartotek i baz danych. Od 2000 roku wszystkie opisy bibliograficzne wprowadzane są do bazy SOWA II, również bibliografia regionalna, która rejestruje przede wszystkim opisy książek, artykułów z wydawnictw zwartych i ciągłych, fragmentów większej całości, dokumentów życia społecznego, map, czasopism (wydawanych na terenie powiatu), dokumentów niepublikowanych. Selekcja dotyczy tylko materiałów o niewielkiej wartości informacyjnej. Większość opisów robiona jest z autopsji, stosunkowo niewiele źródeł przejmuje się z innych źródeł informacyjnych.

Pocztówki są systematycznie wprowadzane do bazy komputerowej w programie SOWA II tworząc katalog pocztówek. Opisywana kartka ma określaną barwę (czarno- biała, sepia, kolorowa), stan zachowania, to czy była w obiegu pocztowym oraz otrzymuje hasła geograficzne i przedmiotowe.

Jednym z zasadniczych celów i podstawowym zadaniem współczesnej biblioteki jest udostępnianie zgromadzonych zbiorów jak również informacja o materiałach zgromadzonych w bibliotece. Jej użytkownik poszukuje przede wszystkim materiałów o interesującej go tematyce. Zadaniem bibliotekarzy jest więc umożliwienie mu jak najszybszego ich otrzymania. Można to osiągnąć przez przygotowanie i zorganizowanie ośrodków informacji o zbiorach w postaci katalogów, kartotek, biuletynów nowości czy wykazów nabytków z różnych dziedzin wiedzy i z zakresu literatury pięknej. Pracownicy biblioteki mogą też udzielać informacji ustnie., telefonicznie, pisemnie lub za pomocą odpowiednich zautomatyzowanych systemów informacyjnych.

Tak więc, oprócz podstawowej działalności w Dziale sporządzane są zestawienia bibliograficzne na określony temat oraz kwerendy dla instytucji i indywidualnych użytkowników. Corocznie wzrasta liczba udzielanych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych. Dział sporządza zestawienia na zapotrzebowanie instytucji. Opracowuje zestawienia: *Muzeum Okręgowe i Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych – w prasie*. Na bieżąco sporządza zestawienia *Nowości MBP w Lesznie* z wydzielonymi pozycjami dotyczącymi regionu, współpracuje z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu w ramach działu nowości regionalnych i imprez organizowanych w siedzibie i na terenie powiatu, prowadzi kartotekę w porządku chronologicznym do Bibliografii Regionalnej Wielkopolski, sporządza kwartalne zestawienia bibliograficzne literatury regionalnej do Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

Liczba osób korzystających z usług Działu Informacyjno-Bibliograficznego wzrasta z każdym rokiem. W roku 1998 – 5.998, 1999 – 6.827. do września 2000 r. – 6.427. Statystyka ta przedstawia zapytania, na które odpowiedzi są przygotowywane jako informacje bibliograficzne i rzeczowe wymagające dłuższych poszukiwań. Zaznaczyć należy, że jednak większość zapytań realizowana jest na bieżąco w czytelni, z udostępnieniem baz dla czytelnika włącznie.

Wśród zapytań użytkowników indywidualnych najczęściej zadawane pytania dotyczą historii i kultury ziemi leszczyńskiej, środowiska geograficznego i, ostatnio, gospodarki, np. prywatyzacji w Leszczyńskim, historii ratusza w Lesznie, Stanisław Grochowiak – okres leszczyński itp.

Współczesna biblioteka, działając w społeczeństwie, które cechuje wielokierunkowa aktywność kulturalna, społeczna i gospodarcza, musi uwzględniać zróżnicowane zainteresowania i potrzeby swojego otoczenia bliższego (środowiska zawodowego lub lokalnego, jakie bezpośrednio obsługuje). Znajomość tych zainteresowań i potrzeb stale aktualizowana, powinna być podstawą kształtowania celów społecznych biblioteki, a także wytyczną planowania i ukierunkowywania jej działań: gromadzenia zbiorów oraz form świadczenia usług czytelnikom i użytkownikom informacji.

W ostatnich latach urządzono w bibliotece kilka dużych wystaw związanych z regionem: „Generał Dezydery Chłapowski – inicjator nowoczesnego rolnictwa”, „Mickiewicza konterfekty”, „Leszczyńskie znaki Grochowiaka”, „Z Leszna i o Lesznie” (z okazji 450-lecia miasta), „Grochowiak wśród bliskich”, „Zanim zapłonie znicz olimpijski – leszczyńscy olimpijczycy”, „80 lat harcerstwa leszczyńskiego w fotografiach i kronikach”. Ponadto udostępniono materiały na zewnątrz, na wystawę organizowaną przez Dolnośląską Bibliotekę Pedagogiczną we Wrocławiu dotyczącą bitwy na Psim Polu „Legendarna bitwa na Psim Polu”, na obronę pracy dyplomowej, dziennikarki lokalnej stacji telewizyjnej, która dotyczyła Stanisława Grochowiaka.

Dział stara się zaspokajać potrzeby informacyjne mieszkańców regionu leszczyńskiego. Najlicniejszą grupę użytkowników stanowią: młodzież szkolna, regionalści i coraz liczniejsi, w miarę powstawania szkół wyższych, studenci. Dla studentów i młodzieży przeprowadzane są lekcje biblioteczne i wycieczki po bibliotece z uwzględnieniem prezentacji materiałów regionalnych. Czytelnię odwiedzają też często publicyści, popularyzatorzy wiedzy o mieście i regionie a także ludzie starsi, szukający swych korzeni czy opisów czasu ich młodości.

W czytelni można zasięgnąć informacji osobiście lub telefonicznie. Przyjmowane są wycieczki czytelników, których zapoznaje się z pracą biblioteki i zasobami regionalnymi.

Warto wspomnieć też o pracy wydawniczej, cieszącej się dużym zainteresowaniem. W Dziale powstało do tej pory ponad 70 bibliografii związanych z bieżącymi tematami społecznymi i regionalnymi, m.in. *Obiekty sakralne województwa leszczyńskiego*, *Żydzi w Leszczyńskim*, *Wiersze o Lesznie*, *Walory turystyczne województwa Leszczyńskiego*, *Legends, podania i baśnie województwa leszczyńskiego*. *Środowisko geograficzne województwa leszczyńskiego i jego zagrożenie cz.1 i 2*. Ukazały się także bibliografie osobowe dotyczące ludzi z regionu, np. Edmunda Bojanowskiego, Stanisława Helsztyńskiego, a przede wszystkim trzy części poświęcone Stanisławowi Grochowiakowi (materiały do części następnej są w przygotowaniu). Dział Informacyjno – Bibliograficzny wydaje corocznie *Kalendarz rocznic i świąt* z zaznaczeniem sylwetek i wydarzeń związanych z regionem oraz przygotowuje noty biograficzne poetów uczestniczących w Międzynarodowym Listopadzie Poetyckim, Leszczyńskich Dniach Literatury, Leszczyńskich Dniach Kultury Chrześcijańskiej, jak również organizuje wystawy propagujące zawartość swoich zbiorów czy samego regionu. Od grudnia 1999 roku wydaje pismo MBP w Lesznie VARIA, w którym informuje o swoich zbiorach i działalności.

Na podstawie istniejących baz czytelnik ma możliwość wyszukiwania artykułów na interesujący temat w układzie alfabetycznym, według tytułów, nazwisk

autorów, klasyfikacji BRW i haseł przedmiotowych. Użytkownik może też tworzyć z katalogu kolekcje i na miejscu wydrukować potrzebne zestawienie.

W przypadku braku poszukiwanych przez użytkowników materiałów, kieruje się ich do posiadających bogate zbiory muzeum lub archiwum w Lesznie, gdyż Dział prowadzi katalog centralny zbiorów obu tych placówek. Obejmuje on okres od 1974 roku, ale wymaga uzupełnień, co będzie możliwe gdy muzeum wprowadzi swoje zbiory do bazy komputerowej lub udostępni w Internecie.

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Jerzy Giedroyc
(1906–2000)

Urodzony 27 lipca 1906 roku w Mińsku Litewskim. Po zdaniu matury w 1934 roku w Gimnazjum im. J. Zamoyskiego w Warszawie studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Równocześnie pracował w Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT) (1927–29). W latach 1929–1939 był urzędnikiem ministerialnym, od 1930 wydawał dwutygodnik „Bunt Młodych”, przekształcony w 1936 w tygodnik „Polityka” (ukazywał się do września 1939 roku). W czasie II wojny światowej, do 1941 roku, pracował w polskiej służbie dyplomatycznej w Rumunii. Początkowo (1939–40) pełnił funkcję sekretarza osobistego ambasadora R. Raczyńskiego w Bukareszcie, następnie był kierownikiem wydziału polskiego przy poselstwie chilijskim. Wiosną 1941 roku został wywieziony z Rumunii do Stambułu, następnie wstąpił w Palestynie do Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich, odbył kampanię libijską, walczył pod Tobrukiem. W latach 1942–44 pracował w Biurze propagandy 2 Korpusu Polskiego. Po przybyciu Armii Andersa na Środkowy Wschód mianowany został kierownikiem Wydziału Czasopism i Wydawnictw Wojskowych przy II Korpusie. Od 1945 roku kierował departamentem europejskim Ministerstwa Informacji rządu emigracyjnego RP w Londynie. Z początkiem 1946 roku założył w Rzymie Instytut Literacki, ośrodek myśli niepodległościowej i jedną z najbardziej zasłużonych polskich instytucji wydawniczych na emigracji. W 1947 przeniósł wydawnictwo do Paryża (Maisons Lafitte) i tu wraz z grupą współpracowników (m.in. Józef Czapski, Zofia i Zygmunt Hertzowie) kontynuował działalność jako redaktor naczelny i wydawca miesięcznika „Kultura” (od 1947) i kwartalnika „Zeszyty Historyczne” (od 1962). Założył i redagował serie „Biblioteka Kultury” (od 1953).

Był protektorem i wydawcą czołowych pisarzy emigracyjnych, z czasem także krajowych, uczestniczył w podejmowanych na zachodzie akcjach na rzecz wolności kultury, utrzymywał kontakty z ośrodkami emigracji rosyjskiej, litewskiej, białoruskiej, ukraińskiej i innych krajów wschodniej Europy. Wspierał konspiracyjny ruch wydawniczy w kraju, z jego inicjatywy powstał w 1982 roku Fundusz Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej.

Zwalczany przez władze PRL, był obiektem ostrych napaści w prasie krajowej. Po zmianie sytuacji politycznej otrzymał w 1989 roku nagrodę polskiego PEN Clubu za wybitne zasługi dla piśmiennictwa polskiego, nagrodę Brata Alberta za działalność na rzecz wolnej kultury polskiej (1993), otrzymał też doktoryaty honoris causa wielu polskich uczelni, m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Warszawskiego, Wrocławskiego, Białostockiego, Poznańskiego. W 1994 roku odmówił przyjęcia Orderu Orła Białego.

Bardzo rzadko wypowiadał się na łamach „Kultury”. Jego stała rubryka *Obserwatorium*, pojawiła się dopiero w roku 1981, następnie zastępują ją *Notatki Redaktora*, na które składają się lapidarne refleksje, komentarze i oceny rozmaitych dziedzin życia polskiego. W 1994 roku wydał swoje wspomnienia „Autobiografia na cztery ręce”. Najważniejszą formą wypowiedzi Giedroycia były listy, jego korespondencja odznaczała się walorami literackimi oraz stonowaną ironią, autoironią i humorem a niekiedy sarkazmem. Wydane do tej pory tomy korespondencji z: Witoldem Gombrowiczem, Konstantym A. Jeleńskim, Andrzejem Bobkowskim, Jerzym Stempowskim i Juliuszem Mieroszewskim stanowią ważne źródło do poznania literatury polskiej II połowy XX wieku.

Jerzy Giedroyc zmarł 14 września 2000 roku w Paryżu.

a. Pozycje zwarte

1. BERBERYUSZ Ewa
Książę z Maisons-Laffitte. – Gdańsk : Marabut, 1995. – 195 s., fot.
2. CHRUŚLIŃSKA Iza
Była raz Kultura...: rozmowy z Zofią Hertz / przedm. Czesław Miłosz. – Warszawa : „Most”, 1994. – 151 s.
3. GIEDROYC Jerzy
Autobiografia na cztery ręce / przedm. Krzysztof Pomian. – Wyd. 2 uzup. – Warszawa : Czytelnik, 1996. – 353 s., tabl.: fot., portr.
4. GIEDROYC Jerzy
Listy 1946–1969. Cz. 1–2 / aut. wyb. Andrzej Stanisław Kowalczyk. – Warszawa : „Czytelnik”, 1998. – (446; 502 s.)

5. GIEDROYC Jerzy, GOMBROWICZ Witold
Listy 1950–1969 / wybór, oprac. i wstęp Andrzej Kowalczyk. – Warszawa : Czytelnik, 1993. – 509 s.
6. JELEŃSKI Konstanty A.
Kultura. – Warszawa : Wydawn. Stop, 1984. – 17 s.
7. LITERATURA polska XX wieku: przewodnik encyklopedyczny. T. 1: A–O / pod red. Artura Hutnikiewicza i Andrzeja Lama. – Warszawa : Wydawn. Naukowe PWN S.A. – S.: 191–192: Giedroyc Jerzy
8. KOWALCZYK Andrzej Stanisław
Giedroyc i „Kultura”. – Wrocław : Wydaw. Dolnośląskie, 1999. – 312 s.: fot., il. – (A To Polska Właśnie)
9. MATUSZEWSKI Ryszard
Literatura polska 1939–1991. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagog., 1992. – S.: 50–51, 70–71
10. STEMPOWSKI Jerzy
Listy do Jerzego Giedroyca / wybrał, oprac. i posł. opatrzył A.S. Kowalczyk. – Warszawa : LNB Wydawn., 1991. – 209 s.
11. WSPÓŁCZEŚNI polscy pisarze i badacze literatury: słownik bibliograficzny. T. 3. G–J. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagog., 1994. – S.: 41–42: Giedroyc Jerzy
12. ZIELIŃSKI Jan
Leksykon polskiej literatury emigracyjnej. – Lublin : Wydaw. FIS: Wydaw. Unipress, 1989. – S.: 43–44: Giedroyc Jerzy

b. Artykuły

1. ASCHERSON Neal, ZAMOYSKI Adam. Pożegnanie Księcia Redaktora // *Forum*. – 2000, nr 40 s. 4, 15
2. BACZYŃSKI Jerzy. Jerzy Giedroyć (1906–2000): pożegnanie // *Polityka*. – 2000, nr 39, s. 15
3. BIKONT Anna. 50-lecie paryskiej „Kultury” // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 148, dod. *Magazyn Gazeta*, nr 26, s. 8–13
4. BŁACHOWICZ Witold. Student honorowym doktorem // *Nauka i Przyszłość*. – 1999, nr 1, s. 16–17
Doktorat honoris causa Uniw. Warszawskiego dla Jerzego Giedroyca.
5. GIEDROYC Jerzy. Bo to jest rodzaj zakonu / rozm. przepr. Jacek Żakowski // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 239, dod. *Magazyn Gazeta*, s. 6–13
6. GIEDROYC Jerzy. Droga na Wschód / rozm. M. Zieliński // *Więź*. – 1989, nr 10

7. GIEDROYC Jerzy. Grochem o ścianę / rozm. Dorota Dawid // *W p r o s t .* – 1998, nr 3, s. 86–87
8. GIEDROYC Jerzy. Instynkt państwowcy: rozmowa z ..., redaktorem „Kultury” / rozm. Lena Kaletowa // *P o l i t y k a .* – nr 35, s. 30–31
9. GIEDROYC Jerzy. Kwiaty dla Petlury: rozmowa z ... o Ukrainie / rozm. Marcin Meller // *P o l i t y k a .* – 1998, nr 4, s. 84–85
10. GIEDROYC Jerzy. Moment graniczny: rozmowa z ..., redaktorem i wydawcą miesięcznika „Kultura” / rozm. Bożena Jagoda-Jousselin // *W i a d . K u l t .* – 1997, nr 7, s. 1, 4
11. GIEDROYC Jerzy. Nie bądźmy prowincjonalni: z..., naczelnym redaktorem paryskiej „Kultury” / rozm. Alicja Dołowska // *T y g . S o l i d .* – 1998, nr 26, s. 12–13
12. GIEDROYC Jerzy. Nie wyprowadzam się z Polski: z ... rozmawia Andrzej Garlicki // *P o l i t y k a .* – 1994, nr 48, s. 17
13. GIEDROYC Jerzy. Polak drugiego piętra / rozm. Ewa Berberysz // *T y g . P o w s z .* – 1993, nr 27
14. GIEDROYC Jerzy. Recepta na dobre pismo / rozm. przepr. Julita Karkowska // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1999, nr 106, s. 15
15. GIEDROYC Jerzy. Redaktor musi być dyktatorem: z ... rozmawia Stanisław Bereś // *O d r a .* – 1999, nr 12, s. 38–51
16. GIEDROYC Jerzy. Wypełnianie polskiego obwarzanka: przemówienie doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego // *O d r a .* – 1998, nr 10, s. 21–22
17. HERTZ Zofia. Spolicowo w Maisons-Laffitte: z ... rozmawia Stanisław Bereś // *O d r a .* – 2000, nr 1, s. 26–39
18. JONCA Karol. Jerzego Giedroyca wizja Polski // *O d r a .* – 1998, nr 10, s. 21–24
19. KOZIELECKI Józef. Przywódcy duchowi w cieniu // *O d r a .* – 1998, nr 1, s. 3–8
 m.in. o Jerzym Giedroycu.
20. MICHNIK Adam. Jesteśmy waszymi dłużnikami // *G a z . W y b o r .* – 1997, nr 238, s. 7
 Honorowe obywatelstwo Litwy dla Giedroyca.
21. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan. Pan Jerzy // *T y g . P o w s z .* – 2000, nr 1, s. 20
22. POMIAN Krzysztof. Linia podziału: z ... rozmawia Andrzej Garlicki // *P o l i t y k a .* – 1994, nr 49, s. 3
 Wywiad z K. Pomianem m.in. o J. Giedroycu.

23. RUTKIEWICZ Ignacy. Autoportret z Polską w tle // *O d r a*. – 2000, nr 12, s. 49–50
Dorobek Jerzego Giedroyc.
24. WIATR Jerzy J. Dwie rozmowy w Maisons-Laffitte // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 50, s. 1, 4
25. WOLSKI Jan. Opowieść rozumiejąca // *Arkus z*. – 2000, nr 9, s. 5
Rola „Kultury” paryskiej i Jerzego Giedroyc w polskiej kulturze i literaturze.
26. ZAWORSKA Helena. Tytan: Jerzy Giedroyc (1906–2000) // *Wprost*. – 2000, nr 39, s. 118–119

Wojciech Żukrowski
(1916–2000)

Wojciech Żukrowski – ur. 14.04.1916 – zm. 26.08.2000 – prozaik, reporterzysta, autor utworów dla dzieci i młodzieży, scenarzysta filmowy. Studiował polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Wrocławskim. W czasie studiów w Krakowie należał do katolickiego „Odrodzenia”. Debiutował w 1936 roku jako prozaik na łamach miesięcznika „Kuznia Młodych”. Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939 roku. W czasie okupacji pracował w kamieniołomach, należał do AK, działał w konspiracyjnych strukturach kulturalnych. Po wojnie służył w artylerii Ludowego Wojska Polskiego (1945–1997). Współpracował z „Tygodnikiem Powszechnym”, „Odrą”, „Widnokręgami”, „Nowymi Książkami”. W latach pięćdziesiątych przebywał poza granicami kraju: w Wietnamie (korespondent wojenny 1953–1954), Laosie, w Chinach (1955) oraz Indiach (1956/1959), gdzie pełnił funkcję radcy kulturalnego ambasady PRL. W 1981 roku poparł stan wojenny, czym zraził do siebie szerokie kręgi czytelników i naraził się na bojkot środowiska pisarzy.

Krytyków i czytelników urzekał warsztatem literackim charakteryzującym się zmysłowym przeżywaniem i odtwarzaniem urody świata, narracyjną swadą, bogactwem języka, swobodą w kreśleniu postaci, umiejętnością ukazywania związków człowieka i przyrody, liryzmem. Tworzył literaturę wojenną, groteskowo-fantastyczną, baśnie i legendy. Był laureatem licznych nagród literackich. Wiele utworów zostało przetłumaczonych na języki obce.

Na dorobek pisarza składają się m.in.: powieści i opowiadania – „Z kraju milczenia” (1946), „Piórkiem flaminga” (1947), „Ręka ojca” (1949), „Dni kłęski” (1952), „W kamieniołomie” (1954), „Skapani w ogniu” (1961), „Kamienne tablice” (1966), „Plaża nad Styksem” (1976), „Za kurtyną mroku”. Zabawa w chowane-

go" (1995); reportaże – „Dom bez ścian" (1954), „Wędrowki z moim Guru" (1960), „W królestwie miliona słoni" (1961); utwory dla dzieci – „Porwanie w Tiu-tiurlistanie" (1946), „Szabla Gabrysia" (1952), „Poszukiwacze skarbów" (1953), „Ognisko w dżungli" (1955), „Mój przyjaciel słoń" (1957).

Bibliografia zawiera pozycje zwarte (w wyborze) i artykuły z lat 1995–2000.

a. Pozycje zwarte

1. BARTELSKI Lesław M.
Polscy pisarze współcześni 1939–1991: leksykon. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1995. – S. 495–497
2. BARTELSKI Lesław M.
Sylwetki polskich pisarzy współczesnych. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagog., 1975. – S. 342–344: Wojciech Żukrowski
3. BARTELSKI Lesław M.
Żukrowski. – Warszawa : Agencja Autorska „Dom Książki", 1970. – 75 s. – (Sylwetki Współczesnych Pisarzy)
4. LICHNIAK Zygmunt
Dookoła Wojtka: rzecz o Wojciechu Żukrowskim. – Warszawa : „Pax", 1963. – 306 s.
5. LITERATURA polska: przewodnik encyklopedyczny. T. 2: N–Ż. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1985. – S. 702–703
6. MAŁY słownik pisarzy polskich: część 2. – Warszawa : Wiedza Powszechna, 1981. – S. 292–293: Żukrowski Wojciech
7. MELKOWSKI Stefan
Wojciech Żukrowski. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1985. – 240 s. – (Portrety Współczesnych Pisarzy Polskich)
8. MILSKA Anna
Pisarze polscy: wybór sylwetek (1543–1970). – Warszawa : Instytut Wydaw. CRZZ, 1975. – S. 551–555: Wojciech Żukrowski
9. POLSCY pisarze współcześni: informator 1944–1974 / oprac. Lesław M. Bartelski. – Warszawa : Wydaw. Artyst. i Filmowe, 1977. – S. 419–420: Żukrowski Wojciech
10. WYKA Kazimierz
Pogranicze powieści. – Wyd. 2 poszerz. – Warszawa : Czytelnik, 1974. – S. 95–107; 396–404: Wszystkie lata okupacji; Opowiadania przewrotne Żukrowskiego

b. Artykuły

1. CIEŚLIK Mariusz. Kamienne tablice PRL: zmarł Wojciech Żukrowski // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 201, s. 10
Sylwetka i twórczość Wojciecha Żukrowskiego.
2. FILIPEK Elżbieta. Minione czy zapowiedź jutra // *Nowe Książ.* – 1996, nr 4, s. 36–37
3. KITRASIEWICZ Piotr. Rozbitkowie PRL-u. Cz. 2 // *Mag. Lit.* – 1996, nr 1, s. 88
4. KOT Wiesław. Zmarł Wojciech Żukrowski // *Wprost.* – 2000, nr 36, s. 92
5. KUNCEWICZ Piotr. Wojciech Żukrowski // *Przegląd.* – 2000, nr 36, s. 20
6. MASŁOŃ Krzysztof. Pisarskie gesty i konflikty: zmarł Wojciech Żukrowski // *Rzeczpospolita.* – 2000, nr 201, s. A6
7. ŻUKROWSKI Wojciech. Pisarzem zostaje się dopiero po śmierci. Cz. 1–2 / rozm. przepr. Ewa Likowska // *Prz. Tyg.* – 1999, nr 31, s. 14–15; nr 32, s. 12–13
8. ŻUKROWSKI Wojciech. Uparcie myślałem po swojemu / rozm. przepr. Stefan Jurkowski // *Prz. Tyg.* – 1996, nr 15, s. 3
9. ŻUKROWSKI Wojciech. Z Katowic na wojnę / rozm. przepr. Marian Kisiel // *Śląsk.* – 1999, nr 9, s. 36–38
10. ŻUKROWSKI Wojciech. Zauroczenie kobyłim zadem / rozm. przepr. Stefan Jurkowski // *Prz. Tyg.* – 1995, nr 28, s. 3
11. ŻULIŃSKI Leszek. Okruchy jubileuszowego tortu // *Wiad. Kult.* – 1996, nr 15, s. 9
Sylwetka i twórczość Wojciecha Żukrowskiego w 80 rocznicę urodzin.

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Barbara Szmajs

Biblioteka Raczyńskich

I nagroda w konkursie „Biblioteka 2000”

Scenariusz
IMPREZY CZYTELNICZEJ
dla dzieci

Adresat imprezy:

dzieci z najmłodszych klas szkoły podstawowej (kl. I-III)

Czas trwania imprezy: 2–2,5 h

Cele:

- pogłębianie zainteresowań czytelniczych poprzez zabawę, główną formę aktywności dzieci w młodszym wieku szkolnym
- testowanie i uzupełnianie znajomości kanonu bajek
- rozbudzanie emocjonalnego stosunku dzieci do bajkowych postaci; aby przyjaźnie zawarte z bohaterami książek wpływały na ich postawy i zamiłowania oraz wzmagaly aktywność czytelniczą

Niezbędne materiały i pomoce:

- plakat przygotowany wg własnego pomysłu,
- szary papier (2 arkusze),
- duże tekturowe pudło,
- kolorowe czasopisma, fotografie,
- groch, koraliki, miseczki (np. po jogurcie),
- słodycze (lizaki, cukierki),
- płatki owsiane,
- duża damska torebka z drobiazgami (pończochy, druty, proszki przeciwbólne, puder itd...),
- stos poduszek (ok. 8), orzech włoski,
- wełna, pończochy, kolorowe wstążki, spinki do włosów,
- różnobarwne kartoniki ozdobione krepią („ordery”);
- odtwarzacz płyt CD,
- komputery z dostępem do Internetu.

Książki, artykuły, materiały audiowizualne wykorzystane do przygotowania imprezy

- Andersen H.Ch.: Baśnie, Warszawa, 1992.
Bisewska E.: Trolle w sieci. w: „Guliwer” 5/98.
Cole B.: Książę Kopciuch, Warszawa, 1992.
Collodi C.: Pinokio, Poznań, 1992.
Grimm J. i W: Baśnie, Wrocław, 1997.
Jansson T.: Kometa nad Dolina Muminków, Warszawa, 1981.
Jansson T.: Lato Muminków, Warszawa, 1975.
Jansson T.: Opowiadania z Doliny Muminków, Warszawa, 1973.
Jansson T.: Pamiętniki Tatusia Muminka, Warszawa, 1989.
Jansson T.: Tatuś Muminka i morze, Warszawa, 1977.
Jansson T.: W Dolinie Muminków, Warszawa, 1975.
Jansson T.: Zima Muminków, Warszawa, 1972.
Kopaliński W.: Słownik wyrazów obcych, Warszawa, 1971.
Lindgren A.: Pippi Pończoszanka, Warszawa, 1993.
Lindgren A.: Pippi na Południowym Pacyfiku, Warszawa, 1994.
Lindgren A.: Pippi wchodzi na pokład, Warszawa, 1996.
Milne A.A.: Fredzia Phi-Phi, Lublin, 1986.
Milne A.A.: Kubuś Puchatek, Warszawa, 1979.
Moje Muminki, (Płyta CD), Warszawa, 1999.

Impreza ma charakter rozrywkowy, przygotowana jest w konwencji bajkowo-zabawowej; stanowi kompilację konkursów, krótkich pogadanek i zabaw.

Działania przygotowawcze

Na dwa tygodnie przed planowaną imprezą, w widocznym miejscu biblioteki, wieszamy kolorowy plakat, zachęcający do wzięcia w niej udziału.

Zadaniem dla dzieci – potencjalnych uczestników zabawy, a zarazem „biletem wstępu” na imprezę jest przygotowanie siedmiu pytań, dotyczących ukochanych przez nich bohaterów książek; ich przygód, charakterystycznych zachowań bądź wyglądu... (pierwszoklasistom przy pisaniu pytań mogą pomóc rodzice).

Pomysłowe ozdobienie przez dzieci podczas bibliotecznych zajęć plastycznych dużego tekturowego pudła.

Przygotowanie kolorowych kartoników – „orderów”

- order z pantofelkiem
- order z garnuszkiem wypełnionym po brzegi miodem
- order z drewnianym pajacykiem o dobrym sercu
- muminkowy order
- order z ziarenkiem grochu – order z pończoszka
- wielki order pelen bajek
- „puste” orderki do ozdobienia

Zrobienie kolażu różnorodnych postaci

Sporządzenie zestawu pytań „tak czy nie” (zabawa III)

Przebieg imprezy

Uczestników imprezy przed wejściem na salę prosimy o wrzucenie do przygotowanego pudła zwiniętych „biletów wstępu”.

Zapraszamy dzieci do środka czytelnicy, gdzie zaskakujemy ich leżącym na podłodze wielkim „obrazem-kolażem”¹.

Na połączonych dwóch arkuszach szarego papieru przygotowaliśmy kolaż różnych postaci, historyjek, obrazów, fotografii itp.

Pozwalamy dzieciom na przyjrzenie się „obrazowi”, „śmiechy-chichy”, komentarze... Po wstępnych oględzinach zapraszamy milusińskich do zabawy-konkursu; a mianowicie wśród najprzedziwniejszych postaci sprytnie ukryliśmy naszych książkowych bohaterów, z którymi podczas tej imprezy dzieci w pewien sposób będą mogły się utożsamić.

Zadaniem dzieci będzie ich odnalezienie...

W naszym „wesołym, zwariowanym gąszczu” ukryli się: Kopciuszek, Kubuś Puchatek, Pinokio, Muminek, Księżniczka na ziarnku grochu i Pippi Pończoszanka. W ten właśnie sposób dzieci poznają głównych bohaterów zabaw, przygotowanych na tę imprezę.

¹ Wzór na wkładce.

I ZABAWA

I ty możesz zostać Kopciuszkiem

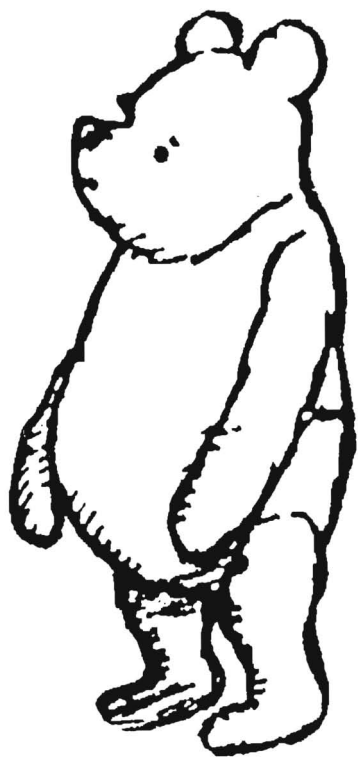
Krótką pogadanką o losach Kopciuszka, choć smutnych, to zakończonych happy endem, gdzie dobro zwycięża zło, na co szczególnie zwracamy uwagę, bo dzisiejsza impreza musi być radosna.

Wprowadzając w zadanie konkursowe pytamy dzieci, jakie to prace musiał wykonywać Kopciuszek, gdy macocha i siostry przebywały na balu?

Do każdej zabawy zapraszamy każdorazowo inną „szczęśliwą siódmkę” dzieci. Choć Kopciuszek był dziewczynką, do konkursu zapraszamy również chłopców (zachęcając chłopców do wzięcia udziału w zabawie, opowiadamy dzieciom historię chłopca przedstawioną w książce B. Cole’a „Księżę Kopciuch”, inspirowaną bajką o Kopciuszku).

Informujemy dzieci, że konkurs będzie dotyczył „wybierania soczewicy z popiołu”. W przygotowane miseczki (np. po jogurcie) wsypujemy równą ilość grochu i „chowamy” po 10 koralików, zbliżonych kształtem do grochu, o mało wyrazistym kolorze.

Zadanie polega na oddzieleniu koralików od grochu. Komu pierwszemu uda się ta sztuka, zostaje naszym Kopciuszkiem i otrzymuje od pozostałej szóstki dzieci „order z pantofelkiem”.

II ZABAWA

Puchatkowe „Małe Conieco”

Krótką pogawędką o Kubusiu Puchatku, jego przyjaciółach, powiedzonkach...

Opowiedzenie krótkiej przygody Kubusia np. historii o tym, jak podczas wizyty w norcie u Królika, zjadł swoje „Małe Conieco” i żeby się z norki wydostać z powrotem, musiał się cały tydzień... odchudzać.

Do wspólnej zabawy zapraszamy „szczęśliwa siódemkę” (też dziewczynki – zachęcając je, informujemy o tłumaczeniu książki, gdzie Kubaś nosi żeńskie imię – Fredzia Phi-Phi).

Zadaniem konkursowym będzie odnalezienie największego „Małego Conieco”, a zarazem wykazanie się intuicją i dużym sprytem, godnym „Misia o Bardzo Małym Rozumku”.

W różne zakamarki biblioteki (ale nie między książkami) chowamy jeden duży lizak, małe lizaki i cukierki. Uczestnicy konkursu szukają słodczy aż... do skutku. Na miano Kubusia zasłuży dziecko, któremu uda się odnaleźć największy lizak; przypinamy mu „order z garnuszkiem po brzegi wypełnionym miodem”. Resztą słodczy „szczęśliwa siódemka” obdarowuje wszystkich uczestników imprezy.

III ZABAWA

Czy na pewno chcesz być Pinokiem?

Krótką rozmową o przygodach Pinokia, przypomnienie historii o „oślich uszach” i powiększającym się nosie.

Konkurs będzie związany z rosnącym nosem małego „klamczuszka”.

Przed imprezą przygotowujemy gęstą miksturę z płatków owsianych i wody. Przed przystąpieniem do zabawy informujemy dzieci o zbawiennym dla cery działaniu płatków owsianych i „maminych maseczkach”, które właśnie z nich mogą być sporządzone.

Zanim „klamującym” dzieciom zaczną rosnąć nosy, przez chwilę rozmawiamy jeszcze o tym, że mimo wielu niedoskonałości Pinokio przede wszystkim miał bardzo dobre serce...

Zadanie konkursowe polega na udzielaniu odpowiedzi „tak lub nie” na pytania dotyczące znanych i lubianych bajek.

Przykłady pytań dla „szczęśliwej siódemki”:

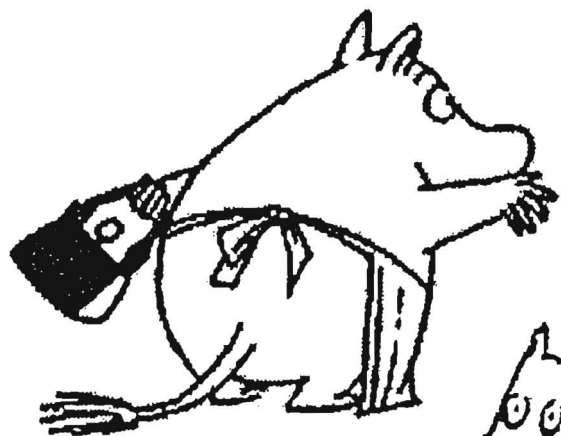
- Czy Miś Uszatek nosił w lewym uchu kolczyk?
- Czy Bazyliszek był dinozaurem?
- Czy Pimpuś Sadelko był kotkiem?
- Czy na ulicy Trybunalskiej mieszkał Staś Pytański?
- Czy to jaskółka wybierała się za morze?
- Czy Plastuś mieszkał w piórniku Tosi?
- Czy to Bambo uciekł przed mama na drzewo?
- Czy Gawel z Antonim mieszkali w jednym domku?
- Czy katar złapał Katarzynę?
- Czy Karolcia znalazła czerwony koralik?
- Czy Śnieżce towarzyszyło ośmiu krasnoludków?
- Czy Calineczka urodziła się w lupinie od orzecha?
- Czy Smok Wawelski mieszkał w Warszawie?
- Czy akcja baśni pt. "Słowik" toczy się w Chinach?

- Czy Słoń Trąbalski był strasznie spóźnialski?
- Czy synem Rumcajsa był Ancymonek?
- Czy żoną buraka chciała być marchewka?
- Czy w trzecim wagonie za lokomotywą siedzą same grubasy?
- Czy Jaś z Małgosią znaleźli w lesie chatkę z marcepanu?
- Czy na Wyspach Bergamutach widziano kosmitów?

Na noski dziecka, które „skłamię” czyli na pytanie, na które należało odpowiedzieć „tak”, odpowie nie lub odwrotnie, „pacniemy” (np. łyżeczką) miksturę, a zarazem powiększymy jego noski.

Dziecko, któremu najwięcej razy będzie rósł nos, zostanie Pinokiem i przypniemy mu „order z drewnianym pajacykiem o dobrym sercu”.

IV ZABAWA

Zostań Muminkiem

Zamiast krótkiej pogawędki o Muminkach wędrujemy w Internecie na polskie strony dotyczące Muminków.

Adresy: <http://www.at.cop.pl/moomins.glowna.htm>
<http://beta.cso.com.pl/jana/muminki.htm>

Rozpoznajemy z ilustracji Tove Jansson postaci występujące w opowieściach o Muminkach. Rozmawiamy o dziecięcych sympatiach i antypatiach, staramy się, aby dzieci krótko uzasadniły swoje wybory.

Potem zapraszamy do konkursu...

Każdy Muminek na pewno chce wiedzieć, co kryje w sobie tajemnicza torebka Mamy Muminka. Pokazujemy dzieciom, co kryje „nasza” torebka (na pewno zapasowe pończochy, cukierki, druty, proszki przeciwbólowe, puder i... bardzo dużo innych drobiazków).

Po pokazaniu dzieciom tych skarbów, wszystko chowamy z powrotem do torby, a „szczęśliwa siódemkę” prosimy o zapisanie na karteczkach przedmiotów, które udało im się zapamiętać.

„Muminkowy order” dostaje dziecko, które zapamiętało najwięcej rzeczy z „naszej” torebki Mamusi Muminka.

CHWILA ODDECHU

Przy pogodnych rytmach piosenek z filmu „Kometa nad Dolina Muminków” częściej dzieci domowym ciastem i wyciszamy emocje...

V ZABAWA

Ale z ciebie księżniczka na ziarnku grochu

Krótką pogawędką o historii wrażliwej księżniczki

Do konkursu przygotowujemy stos (ok. 8) jaśków lub małych poduszek z gąbki.

Na początek bierzemy jedną poduszkę. Ze „szczęśliwej siódmki” do zabawy zapraszamy po kolei osoby, każemy się im odwrócić i wtedy pod poduszkę wkładamy lub nie „większe ziarenko grochu” (np. orzech włoski). Dziecko siadając na poduszce musi wyczuć, czy „ziarenko” jest, czy też go nie ma pod poduszką. Uczestnicy zabawy powoli się „wykruszają”, a stos poduszek rośnie...

Księżniczką na ziarnku grochu zostanie dziecko, które pod największym stosem poduszek wyczuje uwierające „ziarenko”.

Dekorujemy je „orderem z ziarenkiem grochu”.

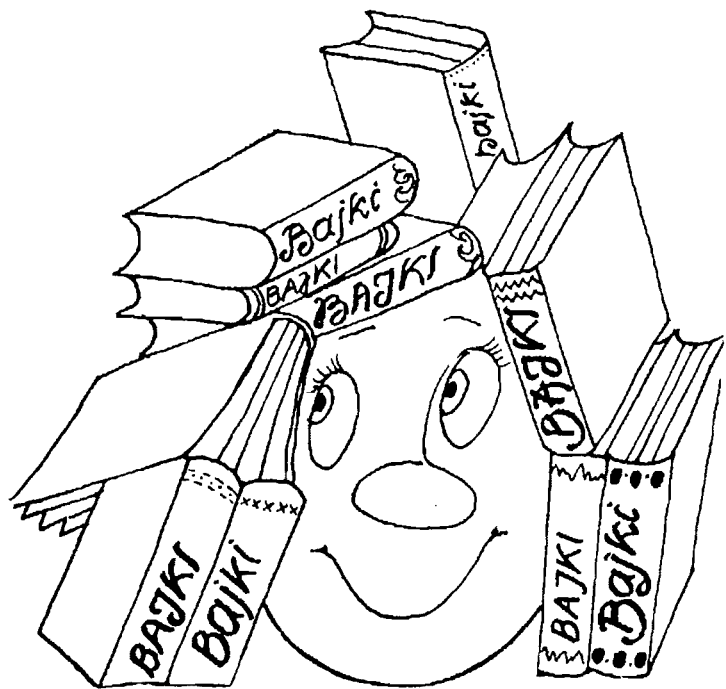
VI ZABAWA

Zaraz będę Pippi Pończoszanką

Krótką rozmowa o wesolej, trochę zwariowanej dziewczynce z piegami i sterczącymi warkoczycami i jej niesamowitych pomysłach. Opowiedzenie zabawnej przygody z jej barwnego życia np. o tym, co też się zdarzyło na prozonym podwieczorku u mamy Anniki i Tommego.

Do naszej zabawy-konkursu zapraszamy kolejnych „szczęściarzy”. Przed dziećmi (też chlopcami) rozkładamy zestawy wełny, pończoch, kolorowych wstążek, spinek do włosów itp. Zadanie konkursowe polega na zrobieniu sobie jak najoryginalniejszej, „najfikuśniejszej” fryzury, której nie powstydziliby się Pippi.

Dziecko, którego fryzura nagrodzona zostanie najgłośniejszymi brawami i wzbudzi największy „zachwył” będzie Pippi i dostanie „order z pończoszką”.

VII ZABAWA I... OSTATNIA
(nawiązanie do „szczęśliwej siódemki”)

Bajkowy Omnibus

Do tej zabawy wyciągamy pudło z pytaniami przygotowanymi przez dzieci.

Wyjaśniamy zgromadzonym znaczenie słowa omnibus (wg „Słownika wyrazów obcych” Wł. Kopalińskiego).

Dzieci siadają w kole, pudło stawiamy na środku. Po kolei dzieci podchodzą do pudła i z zamkniętymi oczyma wyciągają kartki z pytaniami, na które starają się odpowiedzieć. Które dziecko „zaliczy” najwięcej poprawnych odpowiedzi zostaje naszym bibliotecznym „bajkowym omnibusem”. Wręczamy mu „order pełen bajek”.

Na koniec zabawy każde dziecko dostaje „pusty order” i rysuje na nim swojego ukochanego przyjaciela z bajki, a potem dumnie wiesza go na piersiach.

W wesołych nastrojach żegnamy się z grupą wierząc, że bajkowy domek, w którym dzisiaj trochę pomieszkały stale będzie się rozbudowywał i nigdy nie zabraknie w nim ciepła, miłości i fantastycznych, wiernych przyjaciół...

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

BALIŃSKA Grażyna

Architektura przemysłowa XX wieku : Luboń k. Poznania / ze zdjęciami Jerzego A. Balińskiego. – Wrocław : Oficyna Wydaw. Politechniki Wrocławskiej, 2000. – 125 s.: fot., pl., rys.

Celem pracy jest ukazanie przemian architektury przemysłowej na przestrzeni ostatniego stulecia na przykładzie Wielkopolskiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego i Zakładów Chemicznych Luboń S.A. w Luboniu.

CHADZINIKOLAU Ares

Notatnik wielkopolski (liryzmy) / il. Edward Gąsior. – Poznań : „Poeticon”, 2000. – 68 s.: il. – (Biała i Kolorowa Seria Poetycka / pod red. Nikosa Chadzini-kolau; nr 151)

Zbiór zawiera wiersze poświęcone różnym zakątkom Poznania i Wielkopolski oraz poetom związanym z naszym regionem. Część utworów odzwierciedla muzyczne zainteresowania autora.

CO WIESZ o Kaliszu i regionie kaliskim : 50 pytań konkursowych / zebrala i oprac. Grażyna Schlender; Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu. – Kalisz : Wydaw. Sztuka i Rynek, 2000. – 63 s., [16] s. tabl.: fot., portr.

Materiały pięciu ostatnich edycji Konkursu Wiedzy o Kaliszu i Regionie Kaliskim zorganizowanego dla młodzieży przez Miejską Bibliotekę Publiczną, Urząd Miejski oraz redakcję „Kalisii”.

DUDEK-MAĆKOWIAK Marianna

Pieśni ludowe z Bukówca Górnego / przedm. Bogusław Linette. – Leszno : Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne : Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie, 2000. – 151 s.: nuty

Śpiewnik zawiera wybór repertuaru pieśni z Bukówca Górnego zinwentaryzowanego przez autorkę.

GROT Zdzisław

Hipolit Cegielski. – Wyd. 2 / przedm. Przemysław Matusik, Lech Trzeciakowski. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2000. – XXVI, 319 s.: il., fot., portr. – (Wznowienia)

Wznowienie wydanej w 1947 r. biografii Hipolita Cegielskiego opracowanej przez Zdzisława Grota. W części początkowej dwie wypowiedzi nt. życia i działalności poznańskiego historyka.

GRYCZYŃSKI Michał

Nasze Wiry. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2000. – 203 s.: fot., il., portr.

Tytuł okł. Nasze Wiry : siedem wieków parafii, sto lat Kościoła

Dzieje parafii w Wirach, pow. Poznań uzupełnione rozmowami i wspomnieniami parafian i księży, które dotyczą różnych aspektów życia religijnego. Zasadniczą część publikacji stanowi rozmowa z ks. Kazimierzem Szachowiczem, dziekanem i proboszczem parafii w Wirach. Czarno-białe fotografie uzupełniają treść książki.

HAJDASZ Jolanta, ŁAWNICZAK Agata

Polak z oddali : Jan Nowak-Jeziorański w Poznaniu i nie tylko. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2000. – 136 s.: fot., portr.

Publikacja przygotowana z okazji nadania J. Nowakowi-Jeziorańskiemu tytułu Honorowego Obywatela Miasta Poznania. W oparciu o rozmowy z różnymi osobami znającymi Jeziorańskiego w różnych okresach życia autorki przedstawiły jego biografię w postaci reportażu ilustrowanego fotografiami i materiałami prasowymi. W rozdziale pierwszym przypomniły lata studiów na Uniwersytecie Poznańskim a w kilku innych poznańskie związki i epizody z jego życia.

INFORMATOR adresowy prasy lokalnej, rozgłośni radiowych, telewizji regionalnych i kablowych województwa wielkopolskiego / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań : WBPiCAK, 2000. – 86 s.: mapa. – (Informator Województwa Wielkopolskiego)

Informator zawiera dane wg stanu z dnia 31 maja 2000 roku uporządkowane w układzie alfabetycznym nazw powiatów i gmin.

INFORMATOR o zasobie archiwalnym Archiwum Państwowego w Poznaniu Oddział w Koninie : (stan z 31 sierpnia 2000 r.) / oprac. Piotr Rybczyński. – Konin : AP w Poznaniu Oddział w Koninie, 2000. – 52 s.: il.

Zawiera: Spis zespołów akt. s. 19–52

W rozdziałach początkowych autor przedstawia dzieje, organizację i charakterystykę zasobu archiwum oraz działalność w zakresie popularyzacji regionu konińskiego.

INFORMATOR turystyczny województwa wielkopolskiego / tekst Anna Plenzler, Piotr Maluśkiewicz; fot. Janusz Bekas [i in.]. – Poznań : Wielkopolski Ośrodek Promocji i Informacji, 2000. – 94 s.: fot.

Obok atrakcji krajoznawczych i przyrodniczych autorzy prezentują informację teled adresową nt. kultury, sportu i rekreacji.

JARECKI Marian

Ksiądz prałat Franciszek Szczygłowski. – Słupca : Parafia Rzymskokatolicka Świętego Wawrzyńca w Słupcy : przy współudz. Słupeckiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego [i in.], 2000. – 138 s.: fot., portr.

Bibliografia s. 101–104

Biografia księdza związanego ze Słupcą od 1920 r. i zamordowanego przez Niemców w okresie II wojny światowej. W ostatnim rozdziale zbiór wspomnień oraz opinii parafian i znajomych księdza ze Słupcy i Gniezna. Czarno-białe fotografie uzupełniają treść książki.

KALENDARIUM rocznic i wydarzeń 2001–2005 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań : WBPICAK, 2000. – 145 s.: mapa. – (Informator Województwa Wielkopolskiego)

Publikacja zawiera spisy: stałych świąt i obchodów międzynarodowych, wydarzeń i rocznic ogólnych oraz wydarzeń i rocznic w Wielkopolsce w podziale na poszczególne lata. Indeksy osób i nazw geograficznych ułatwią odszukanie wybranej informacji.

KATEDRA gnieźnieńska pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny : [album] / tekst Jarosław Bogacz; fot. Wojciech Zdunek. – Gniezno; Bydgoszcz : Pomorska Oficyna Wydaw.-Reklamowa s.c., 2000. – 124 s.: fot., il.

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim.

Dzieje katedry od średniowiecza do czasów współczesnych. Na kolorowych fotografiach otoczenie i wnętrze kościoła oraz najcenniejsze obiekty zażytkowe.

KLUCZYŃSKI Józef

Łaskami słyniesz w Lubaskim Kościele : historia Sanktuarium Narodzenia Najświętszej Maryi Panny – Królowej Rodzin w Lubasz. – Lubasz, 2000. – 42 s.: fot.

Opracowanie zawiera historię parafii i sanktuarium oraz cudownego obrazu Matki Boskiej Lubaskiej. Ponadto zbiór pieśni i modlitw oraz kolorowe fotografie kościoła.

KOLA Andrzej, WILKE Gerard

Mosty sprzed tysiąca lat : archeologiczne badania podwodne przy rezydencji pierwszych Piastów na Ostrowie Lednickim / Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. – Toruń : [Zakł. Poligraficzny ABEDIK], 2000. – 102 s.: fot., pl., rys.

Bibliografia s. 100–102

Publikacja popularnonaukowa zawiera omówienie wyników badań archeologicznych prowadzonych na dnie Jeziora Lednickiego w latach 1982–1999.

KONIN : album fotograficzny / fot. Jerzy Chmielewski [i in.]; red. Magdalena Biednik, Marcin Szubert; tłum. Maria Biernacka [i in.]; Urząd Miejski w Koninie. – Konin : Wydaw. „Apeks” s.c., 2000. – 8 s., [88] s. tabl.: fot.

Tekst także w jęz. angielskim, niemieckim i rosyjskim.

Na kolorowych fotografiach zabytki i ciekawe zakątki miasta oraz imprezy kulturalne i sportowe.

KOWALCZYKIEWICZ Zygmunt

Konińska szkatuła wspomnień / red. Iwona Wrzesińska; oprac. graf. Jan Sznajder; Urząd Miejski w Koninie. – Konin : Wydaw. „Apeks” s.c., 2000. – 92 s.: il.

Ułożone chronologicznie zbeletryzowane szkice dotyczą rozmaitych epizodów z historii miasta zarówno sprzed kilku wieków jak i kilkudziesięciu lat. Czarno-białe grafiki uzupełniają treść książki.

KOŹMIN Wielkopolski – nasza mała ojczyzna : materiały pomocnicze do realizacji edukacji regionalnej : praca zbiorowa / pod red. Michała Pietrowskiego; fot. Dobrochna Kasprzak [i in.]. – Koźmin Wlkp. : Samorząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2000. – 273 s.: fot., pl., portr., rys.

Bibliografia s. 228–230, 273

Obszerna monografia Koźmina Wlkp. i ziemi koźmińskiej przygotowana głównie do celów oświatowych związanych z realizacją ścieżki międzyprzedmiotowej „Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie”. W trzech głównych częściach publikacji znajdziemy wybór źródeł, wiadomości historyczne i omówienie środowiska geograficznego z uwzględnieniem kultury i oświaty ziemi koźmińskiej. Ponadto wybór legend oraz tablice Piastów wielkopolskich i właścicieli zamku w Koźminie.

LESZNO u schyłku XX wieku : wystawa poplenerowa : [informator] / oprac. Izabela Topczewska; tłum. Alicja Szyszkwiaik; oprac. graf. Izabela Top-

czewska, Piotr Cienki. – Leszno : Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie, 2000. – [20] s.: il.

Tekst także w jęz. angielskim.

W informatorze znajdziemy kolorowe reprodukcje obrazów przedstawiających rozmaite zakątki miasta przygotowanych podczas pleneru zorganizowanego przez Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie.

ŁUCZAK Czesław

Ks. Piotr Wawrzyniak (1849–1910). – Poznań : PSO Sp. z o.o., 2000. – 113 s.: il., portr.

Bibliografia s. 105–109

Biografia wybitnego Wielkopolanina opracowana przez poznańskiego historyka. W ośmiu rozdziałach autor omawia życie i działalność duszpasterską i gospodarczą księdza Wawrzyniaka a także publikacje, pomniki i pamiątki dotyczące jego osoby.

NOWACKI Józef

Początki biskupstwa poznańskiego / posłowie Konrad Lutyński. – Poznań : Uniwersytet im. A. Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2000. – 144 s.: il.

Książka zawiera przedruk fragmentu początkowego pierwszego tomu „Dziejów Archidiecezji Poznańskiej” wydanego w 1959 r. Autor charakteryzuje Poznań w X wieku a następnie omawia warunki i okoliczności założenia biskupstwa w Poznaniu oraz skutki historyczne, polityczne i religijne tego wydarzenia.

PIWONĀ Aleksander

50 lat działalności Archiwum Państwowego w Lesznie : (1950–2000). – Leszno : AP w Lesznie, 2000. – 23 s., [8] s. tabl. : fot., il.

Publikacja okolicznościowa przygotowana z okazji jubileuszu placówki. Poza historią i charakterystyką zbiorów zawiera bibliografię przedmiotową a także wykazy źródeł i tematów badawczych opracowanych w oparciu o zasoby archiwum. Na kolorowych fotografiach reprodukcje wybranych dokumentów.

POWIAT ostrowski : tak blisko tak ciekawie / tekst Jerzy Lamczak; fot. Sylwia Górna, Jerzy Lamczak. – Ostrów Wielkopolski : Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim, [2000]. – [22] s.: fot., mapa

Informator turystyczny prezentuje 6 tras wycieczkowych do najciekawszych miejscowości powiatu.

POZNAŃ : [album] / tekst Piotr Maluśkiewicz; oprac. graf. Leszek Szurkowski; fot. Andrzej Florkowski [i in.]; red. Kinga Dobrzyńska. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2000. – 236 s.: fot.

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim.

Na kolorowych fotografiach zobaczymy najciekawsze i najbardziej charakterystyczne zakątki Poznania i okolic. Publikacja ukazała się także w wydaniu kieszonkowym.

POZNAŃ – Szamotuły – Międzychód : przewodnik / tekst Paweł Mordal; fot. Bogusław Biegowski [i in.]. – Szamotuły : AW Delta Szamotuły, 2000. – 22 s.: fot., mapy

Część pierwsza przewodnika zawiera omówienie szlaku turystycznego z Poznania do Szamotuł i Międzychodu przeznaczonego dla miłośników turystyki rowerowej. Część druga zawiera słowniczek krajoznawczy – wizytówki miejscowości położonych na szlaku.

STULIGROSZ Stefan

Pasje życia : ze Stefanem Stuligroszem / rozm. Wiesław Kot; fot. J. Boszko [i in.]. – Poznań : Fundacja „Chór Stuligrosza – Poznańskie Słowiki”, 2000. – 216 s.: fot., il., portr.

Obszerny wywiad – rzeka z założycielem i dyrygentem Chóru „Poznańskie Słowiki” przeprowadzony przez poznańskiego dziennikarza w 80-lecie urodzin artysty. Liczne ilustracje.

SZAMOTUŁY w kolorze sepii : widoki miasta według dawnych pocztówek / wybór i oprac. red. Łukasz Bernady; oprac. graf. Piotr Osiecki, Łukasz Bernady. – Szamotuły : Agencja Muzyczna Pianoforte, [2000]. – Teka (16 k.)

Zbiór 16 pocztówek z dawnymi widokami Szamotuł. Na obwolutie zarys dziejów miasta.

SZKICE z dziejów kościańskiej skarbowości : (opracowanie zbiorowe) / red. Jerzy Zielonka; fot. Zbigniew Garsztko [i in.]. – Kościan : Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 2000. – 74 s., [8] s. tabl.: fot., portr.

„W tym opracowaniu, na zwięzłym tle historycznym opisujemy głównie administrację podatkową w mieście Kościanie w latach 1919–1999 oraz ludzi w niej pracujących”.

(ze wstępu)

WITAJ śliczna i dziedziczna! : kolegiata i cudowny obraz Pani Szamotulskiej w 30-lecie koronacji / tekst i red. Łukasz Bernady; fot. Marian Różański;

Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Pocieszenia i św. Stanisława Biskupa w Szamotulach. – Szamotyły : Agencja Wydaw. Deita. – 24 s.: fot.

Dzieje kościoła i obrazu Matki Bożej Pocieszenia. Ponadto zbiór pieśni ku czci „Szamotuł Pani” oraz podania i legendy dot. szamotulskiej kolegiaty.

WIELKOPOLANIE XX wieku : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Gulgzyńskiego. – Poznań : Wydaw. WBP, 2001. – 699 s.: fot., portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu)

„Celem pracy jest dostarczenie informacji o osobach, które odegrały znaczącą rolę w poszczególnych dziedzinach i ukazanie ich miejsca tak w dziejach Wielkopolski, jak i całej Polski. W ich biografjach możemy dostrzec różne aspekty życia Wielkopolski w XX w., w tym programy i działalność ugrupowań społecznych i politycznych, różnorodność badań naukowych i twórczości artystycznej”.

(ze wstępu)

Publikacja zawiera ponad pięćdziesiąt artykułów różnych autorów poświęconych najwybitniejszym Wielkopolanom XX wieku.

WOJEWÓDZTWO wielkopolskie : II edycja : oprac. zbiorowe / pod red. Krystyny Gawlikowskiej-Hueckel; Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. – Gdańsk; Warszawa : IBnGR, 2000. – 133 s.: tab., wykr. – (Regiony Polski – Profile Regionalne; nr 15)

Druga edycja profilu województwa wielkopolskiego zawiera analizę społeczno-gospodarczą regionu na tle innych województw.

WOJNA, okupacja, ludzie... : moje wspomnienia z lat 1939–1945 / oprac. Maria Giemza-Żurawska, Ewa Oleszek; wstęp Urszula Bzdawka; Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. WBP, 2000. – 163 s.

Publikacja zawiera wybór 7 prac nagrodzonych w konkursie pod tym samym tytułem zorganizowanym przez WBPiCAK w 1999 r. Pięć z nich to wspomnienia Wielkopolan dotyczące okresu II światowej w Wielkopolsce, innych regionach kraju lub poza jego granicami. Oddzielną edycję stanowi wybór wspomnień Wolsztynian : Marii Magdaleny Tomczak i Zbigniewa Skowrońskiego.

ZAKAZANA „Solidarność” : rzecz o podziemnej „Solidarności” w regionie konińskim w okresie 13 XII 1981–17 IV 1989 / oprac. Ewa i Wojciech Załescy. – Konin : Wydaw. „Apeks” s.c., 2000. – 429 s.: fot., il., portr.

Historia działań podziemnej „Solidarności” i represji wobec jej działaczy pisana z perspektywy Konina i regionu konińskiego – jednego z 38 regionów „Solidarności”. Publikacja zawiera kalendarium wydarzeń, wybór raportów, dokumentów i regionalnych gazetek podziemnych oraz wierszy i piosenek z tamtego okresu. Liczne materiały ilustracyjne oraz indeks nazwisk uzupełniają treść opracowania.

* * *

PAMIĘTNIK Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej / pod red. Henryka Florkowskiego. – 1993–1995, t. 9. – Kościan : TMZK, 2000. – Niereg.

W kilku rozdziałach (Archeologia, Historia, Przyroda, Oświata i Kultura, Poezja, Medycyna, Publicystyka, Biogramy i Wspomnienia) pomieszczono kilkadziesiąt opracowań poświęconych ziemi kościańskiej i osobom z nią związanym.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(wrzesień – listopad 2000)

Wrzesień

Blizanów (pow. Kalisz)

- Wystawa „Martyrologia narodu polskiego w II wojnie światowej”
- Wystawa „Udział mieszkańców ziemi kaliskiej w wojnie obronnej we wrześniu 1939 roku”

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Spotkanie autorskie z Anną Zabacką, promocja tomiku „Krzyk jak kamień”

Budzyń (pow. Chodzież)

- Co warto przeczytać? – przegląd nowości literatury pięknej dla młodzieży gimnazjalnej

Buk (pow. Poznań)

- Biesiada Junków Bukowskich na Hali Sportowej, zorganizowana przez Bibliotekę z udziałem Lecha Konopińskiego i Henryka Kuczyńskiego. Imprezą towarzyszącą była wystawa „Zabytkowa architektura miasta Buk” – rysunki, pejzaże i witraże.

- „Literackie Spotkania Odpustowe” ku czci Matki Boskiej Bukowskiej Literackiej pod hasłem „Matka Boska w czterech porach roku”. Gośćmi były poetki Łucja Danielewska i Bożena Krysicka z Opalenicy. Tymi spotkaniami biblioteka rozpoczęła zbieranie poezji i wizerunków Matki Boskiej.

Ceków (pow. Kalisz)

- Wystawa poświęcona Tadeuszowi Różewiczowi

Chodzież

- „Nigdy więcej wojny” – wystawa z okazji Światowego Dnia Pokoju

Jarocin

- Wystawa „Nagroda Nike dla Tadeusza Różewicza” (Filia „Pod Ratuszem”)
- Prelekcja „Ekologia w życiu człowieka” (Filia w Mieszkowie)
- Spotkanie autorskie z poetą ks. Tadeuszem Nagelem (Filia w Witaszycach)
- Spotkanie z pilotem Antonim Masłowskim (Filia w Witaszycach)
- Prelekcja Piotra Marchwiaka „Najstarsze dzieje Witaszyc” (Filia w Witaszycach)
- Konkursy plastyczne: „Witaszyce w legendzie”, „Witaszyce w miniaturze”

Kępno

- „Wakacyjne plenery 2000” – otwarcie wystawy prac dzieci i młodzieży z Gminnego Ośrodka Kultury w Perzowie

Kórnik (pow. Poznań)

- Dyskusja nt. „Szanse młodzieży kończącej szkołę średnią” (Filia w Bninie)

Leszno

Wystawy:

- „Pozdrowienia z Polski” – wystawa widokówek
- „W czerwieni” – wystawa prac malarskich Macieja Piotrowskiego z Leszna
- „Ilustracje dzieci do utworów Jana Brzechwy” – wystawa pokonkursowa
- „Komputer – mój przyjaciel” (Filia nr 7)

Imprezy:

- Porozmawiajmy o „Quo Vadis” – spotkanie z aktorem Zbigniewem Walerysiem
- Spotkanie z artystą plastykiem Ventzislavem Piriankovem oraz promocja albumu „Ventzi”
- „Bohaterowie książek Kornela Makuszyńskiego” – konkurs czytelniczy (Filia nr 3)

Lipno (pow. Leszno)

- Wystawa pokonkursowa „Portret Wojska Polskiego”

Margonin (pow. Chodzież)

- „Margonin w najnowszej fotografii” – wystawa

Mroczeń (pow. Kępno)

- Wystawki „Druza Wojna Światowa” oraz „Międzynarodowy Dzień Pokoju” w rocznicę wybuchu II wojny światowej
- Wystawka „Twórczość J.I. Sztudyngera w 30 rocznicę śmierci”
- Wystawka literatury nt. „II wojna światowa” (Filia w Słupii)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Podsumowanie konkursu „Ptaki na co dzień” zorganizowanego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kaliszu (opieka nad uczestnikami konkursu z Opatówka)
- Wystawa posiadanych przez bibliotekę czasopism popularnonaukowych, książek i opracowań mogących służyć uczniom jako pomoc w zdobywaniu wiedzy

Opatów (pow. Kępno)

- Wystawki „Czwarty rozbiór Polski”, „Życie i twórczość Lucyny Krzemienieckiej”
- „Twórczość Lucyny Krzemienieckiej w naszej bibliotece” wystawa (Filia w Łęce Opatowskiej)

Ostrów Wlkp.

- Wystawa w cyklu „Religie Świata” – „2000 lat chrześcijaństwa – Pismo Święte” (Biblioteka Główna, wrzesień–listopad)

Konkursy:

- Plebiscyt „Książka 1000-lecia”, na terenie powiatu i miasta (IX–XI)
- Rozstrzygnięcie konkursu „Najładniejsza pocztówka z wakacji” (Filia dla Dzieci)

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Przeprowadzono konkurs „Książka moim przyjacielem”

Rychtal (pow. Kępno)

- Konkurs rysunkowy „Wspomnienia z wakacji”

Rydzyna (pow. Leszno)

- Koncert z okazji 30-lecia Koła Emerytów i Rencistów w Rydzynie
- Konkurs rysunkowy dla dzieci „Jesień” (Filia w Moraczewie)

Skalmierzyce (pow. Ostrów Wlkp.)

- „61 rocznica wybuchu II wojny światowej” – gazetka
- Gazetka „Jesień”
- Gazetka i wystawka książek nt. „25 rocznica śmierci Kazimierza Moczarskiego”

Stawiszyn (pow. Kalisz)

- Współorganizowanie obchodów stulecia OSP w Stawiszynie, wystawa pamiętek strażackich
- Wystawa poświęcona Władysławowi Reymontowi

Szamocin (pow. Chodzież)

- Wystawka książek i fotografii z okazji Roku Reymonta
- Wystawka książek z okazji 100 rocznicy urodzin Jana Brzechwy
- Spotkanie dyskusyjne nt. „Śladami Ernsta Tollera”

Trzcinica (pow. Kępno)

- Filia w Laskach współuczestniczyła w zorganizowaniu dożynek połączonych z wmurowaniem tablicy zasłużonego działacza wsi Laski

Wijewo (pow. Leszno)

- Wystawa książek „Międzynarodowy Dzień Pokoju”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Ogłoszenie konkursu literackiego „Dzieci Brzechwie” z okazji 100 rocznicy urodzin (Filia w Bukówcu Górnym)

Zbiersk (pow. Kalisz)

- Współorganizowanie gminnych dożynek w Zbiersku
- Wystawa wieńców dożynkowych
- Wystawa regionalistów

Złotów

- Wystawy: „Międzynarodowy Dzień Pokoju” w rocznicę wybuchu II wojny światowej i „Zwierzęta świata”

Żelazków (pow. Kalisz)

- Dożynki gminne, przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury
- Impreza folklorystyczna „Wesele Wielkopolskie” na terenie skansenu w Russowie (przy współpracy z Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu)
- Wystawa książek Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (Filia w Kokaninie)

Październik

Bralin (pow. Kępno)

- Gazetka poświęcona Marii Konopnickiej w 90 rocznicę śmierci

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Grupa imprez pod hasłem „Rocznica pontyfikatu Jana Pawła II”, w tym:
 - ~ wystawa książek poświęconych Janowi Pawłowi II
 - ~ wystawa „Jan Paweł II na łamach prasy”
 - ~ „Gminny Konkurs Wiedzy o Papieżu Polaku”

Budzyń (pow. Chodzież)

- Życie i twórczość Marii Konopnickiej – wystawka i lekcja tematyczna

Chodzież

- „Rok Reymontowski” wystawa i dwie prelekcje dla młodzieży o życiu i twórczości pisarza” – U. Kubiak, pracownik PiMBP w Pile

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Konkurs Czytelniczy „Czy znasz bohaterów książek Lucyny Krzemienieckiej?”

Godziesze Wielkie (pow. Kalisz)

- Wystawa „Dorobek Marii Konopnickiej” z okazji 90 rocznicy śmierci
- Wystawa poświęcona Annie Świrszczyńskiej w XVI rocznicę śmierci (Filia w Woli Doroszewskiej)

Jarcin

- Prelekcja „Czasopisma źródłem informacji” (Filia w Mieszkowie)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego – temat „Podsumowanie uroczystości 650-lecia Witaszyc”

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Inauguracja Roku Reymontowskiego
 - ~ Występ Kapeli ludowej „Smyczek” z GOK Perzów
 - ~ Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pn. „Cztery pory roku”
 - ~ Inscenizacja „Komediantki” W. Reymonta w wykonaniu Koła Teatralnego działającego przy GBP w Perzowie
 - ~ Otwarcie wystawy pt. „Moją sztukę czuć polem, lasem i nieco chałupą chłopską”
 - ~ Sesja naukowa pn. „W poszukiwaniu inspiracji twórczych, śladami W. Reymonta” – w wykonaniu nauczycieli i młodzieży z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Kępnie
 - ~ Obrzędowo liturgiczny zegar „Chłopów” W. Reymonta w wykonaniu nauczycieli i młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Kępnie
 - ~ Sesja naukowa „Reymont na ekranie filmowym” w wykonaniu nauczycieli i uczniów z Gimnazjum nr 2 w Kępnie

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Wystawa „Świat lalek” (Oddział dla Dzieci i Młodzieży)

Kórnik (pow. Poznań)

- Spotkania autorskie z poetką Teresą Tomsią oraz Stanisławem Leonem Machowiakiem

Leszno

Wystawy:

- „Różewicz na scenie”
- „Jan Brzechwa – niezapomniany autor wierszy i bajek dla dzieci” (Filia nr 7)
- „Polscy Nobliści” (Filia nr 3)
- „Rok Reymontowski” (Filia nr 3)

Imprezy:

- „Rodzinne Wieczory” – spotkanie dla dorosłych z Edmundem Pietrykiem, dla dzieci z Marią Molicką
- Spotkanie na wystawie „Różewicz na scenie” z Jackiem Jaroszykiem

Liskowo (pow. Kalisz)

- „Kącik małego czytelnika” – prezentacja książek dla dzieci
- Wystawa „Życie i twórczość Marii Konopnickiej”

Mroczeń (pow. Kępno)

- Wystawka prac rysunkowych „Baśni Grimma” (Filia w Słupii)

Mycielin (pow. Kalisz)

- Wystawa prac dzieci pt. „Moje bajki”

Opatów (pow. Kępno)

- Wystawka „Życie i twórczość Marii Konopnickiej”
- „Życie i twórczość Juliana Przybosa” – wystawa (Filia w Łęce Opatowskiej)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Wystawa „National Geographic” (Filia w Rajsku i w Tłokini Wielkiej)
- Wystawa książek dla dzieci „Książka – mój przyjaciel” (Filia w Tłokini Wielkiej)

Ostrów Wlkp.

- Wystawa w cyklu „Religie Świata” – „W cieniu synagogi” (Filia nr 1, X–XII)
- Spotkanie autorskie z Urszulą Zybjurą – (Biblioteka Główna)
- Prelekcja „Związki i konflikty judaizmu i chrześcijaństwa w dziejach jednej modlitwy (osiemnaście błogosławieństw)” przeprowadzona przez licencjum nauk biblijnych ks. Waldemara Linke C.P. ze Zgromadzenia Ojców Pasjonatów z Warszawy (Filia nr 1)

Ostrów Wlkp. (z siedzibą w Gorzycach Wielkich)

- Wycieczka do muzeum M. Dąbrowskiej w Russowie zorganizowana przez GBP w Gorzycach Wielkich dla najaktywniejszych czytelników
- Wystawa i konkurs wiedzy o Marii Konopnickiej w 90 rocznicę śmierci
- Zajęcia edukacyjne „Spotkania z komputerem”

Perzów (pow. Kępno)

- Sekcja teatralna działająca przy GBP w Perzowie przygotowała fragmenty „Komediantki” W. Reymonta wg scenariusza i scenografii M. Kuli na obchody Roku Reymontowskiego w Bibliotece Powiatowej w Kępnie. Przedstawienie wystawiono trzykrotnie dla młodzieży gimnazjalnej oraz szkół średnich z Kępna

Raszków (pow. Ostrów Wlkp.)

- Fotogazetki nt. „Jesień” i „Tym co odeszli”

Rychtal (pow. Kępno)

- Pogadanka o bezpieczeństwie dzieci na drodze
- Zapoznanie dzieci z poezją o tematyce jesiennej, prace plastyczne związane z tematem jesieni

Rydzyzna (gmina Leszno)

- Konkursy rysunkowe dla dzieci „Dzień Nauczyciela”, „Odwiedzamy groby naszych bliskich”

Skalmierzyce (pow. Ostrów Wlkp.)

- „90 rocznica śmierci Marii Konopnickiej” – gazetka, wystawka, omówienie z klasą I szkoły podstawowej lektury pt. „Na jagody”

Stawiszyn (pow. Kalisz)

- Wystawa poświęcona twórczości Tadeusza Różewicza z okazji otrzymania Literackiej Nagrody „NIKE”
- Konkurs rysunkowy dla dzieci z klas 1–3 z okazji 100-lecia urodzin Jana Brzechwy
- Kiermasz książek i wystawa regionalistów
- Wystawa z okazji 190 rocznicy urodzin Fryderyka Chopina

Szamocin (pow. Chodzież)

- Jan Brzechwa – poeta dziecięcej radości i uśmiechu – konkurs literacko-plastyczny

Szczytniki (pow. Kalisz)

Wystawa poświęcona Władysławowi Reymontowi

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs czytelniczy „Poznajemy lektury szkolne”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Konkurs plastyczny dla dzieci na temat twórczości Jana Brzechwy (Filia w Bukówcu Górnym)

Zbiersk (pow. Kalisz)

- Zaduszki Literackie – wspomnienie twórców, którzy już nie żyją

Złotów

- Wystawki: „Dzień Edukacji Narodowej”, „Sąd nad papierosem”

Żelazków (pow. Kalisz)

- Wystawa książek Marii Dąbrowskiej (Także w Filii w Kokaninie i Tykadłowie)

Listopad

Bralin (pow. Kępno)

- Gazetka „Odzyskanie niepodległości”

Budzyń (pow. Chodzież)

- Książki z bibliotecznej półki – przegląd nowości dla dzieci najmłodszych

Chodzież

- Wystawa dokumentacji pracy magisterskiej Marii Piosik o życiu i twórczości Ernsta Tollera
- Spotkanie autorskie z Wiktorem Żwikiewiczem – autorem prozy fantastyczno-naukowej

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Wystawa „Ci co odeszli – sylwetki ludzi kultury”

Jarocin

- Zgaduj Zgadula „Jan Brzechwa” (Filia dla Dzieci)
- Podsumowanie konkursu plastycznego „Jan Brzechwa w karykaturze” (Filia dla Dzieci)
- Wieczór inscenizacji wierszy Jana Brzechwy (Filia dla dzieci)
- Wystawa prac ekologicznych uczniów szkół podstawowych (Filia „Pod Ratuszem”)
- Finał konkursu recytatorskiego „Wolności bije dzwon” z okazji 11 listopada (Filia „Pod Ratuszem”)
- Impreza „Tradycyjne lanie wosku” (Filia w Mieszkowie)

- Prelekcja Jana Jajora „Historia cukrowni w Witaszycach”
- Impreza „Andrzejkowy wieczór” (Filia Witaszyce)

Kępno

- Uroczysta akademii w kinie Sokolnia z okazji Święta Niepodległości pt. „Opowiedz mi moja Ojczyzno”. Scenariusz i przygotowanie Powiatowa Biblioteka Publiczna oraz biblioteka szkolna i młodzież z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Kępnie
- Powiatowa olimpiada wiedzy o AIDS – szkół ponadpodstawowych

Kórnik (pow. Poznań)

- IX Konkurs Recytatorski pod hasłem „Mój współczesny poeta – idol”
- Spotkanie ze Stanisławem Leonem Machowiakiem
- Dyskusja nt. „Hitler, Stalin i ich obozy zagłady” (Filia w Bninie)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Wystawa obrazów Arkadiusza Cypriana z Jezierzyc

Leszno

Wystawy:

- „Europejska Stolica Kultury. Kraków 2000”
- „Jerzego Czerniawskiego obrazki z literatury”
- „Irena Conti i Ewa Lipska”, „Kazimierz Przerwa-Tetmajer” (Filia nr 7)
- „Literatura poszczególnych epok” (Filia nr 3)

Imprezy:

- Spotkanie na wystawie „Jerzego Czerniawskiego obrazki z literatury” połączone z prelekcją Jacka Jaroszyka z Poznania
- Cykl „Poezja jesienią”
 - ~ Uroczystość jubileuszowa 50-lecia Biblioteki Publicznej połączona z wręczeniem Medalu Bibliotheca Magna-Perennisque
 - ~ Zakończeni IV Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Stanisława Grochowiaka połączone z koncertem poezji śpiewanej w wykonaniu Doroty Koman z zespołem
 - ~ Spotkanie p.h. „Poezja na Ratuszu” z udziałem Marianny Bocian, Ewy Ferenc, Bogusława Kierca, Rafała Brasse, Tadeusza Hofmańskiego, Doroty Koman, Ryszarda Biberstajna i Krystyny Grys
- Z cyklu „Wokół Globusa” – Afryka – spotkanie z Michałem Ganowiczem z Leszna
- Spotkanie autorskie z Krystyną Grys (Filia nr 3)
- „Listopad Poetycki Młodych Twórców” – spotkanie autorskie z udziałem Ryszarda Biberstajna i Krystyny Grys oraz młodych twórców (Filia nr 3)

- „Duch romantyzmu” – film edukacyjny dla młodzieży (Filia nr 3)

Lipno (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie z Emilią Waśniowską
- Koncert z okazji Święta Niepodległości (wspólnie z GOK)
- II Lipieńskie Spotkania Recytatorów (wspólnie z GOK)
- Wystawa książek „Stefan Żeromski – 75 rocznica śmierci”
- Wystawa plakatów „Różewicz na scenie” z kolekcji Jacka Jaroszyka

Margonin (pow. Chodzież)

- Cykl spotkań autorskich z Wiktorem Żwikiewiczem w bibliotece w Margoninie, Lipinach, Radwankach
- Rozwiązanie konkursu związanego z Rokiem Reymonta, wystawa prac konkursowych

Mroczeń (pow. Kępno)

- Wystawka literatury pn. „Odzyskanie Niepodległości”
- Wystawka literatury – „Dorobek twórczości Stefana Żeromskiego – w 75 rocznicę śmierci”

Opatów (pow. Kępno)

- Wystawka „Józef Piłsudski”
- „Życie i twórczość Stefana Żeromskiego” – wystawka (Filia w Siemianicach)

Ostrów Wlkp. (GBP siedziba w Gorzycach Wielkich)

- Konkurs „Integracja Europejska – szanse czy zagrożenia”, konkurs organizowany na terenie miasta i powiatu (listopad 2000/luty 2001)
- Zajęcia edukacyjne „Spotkania z komputerem”
- Dzień Niepodległości – prezentacja książek tematycznych, wystawa
- Konkurs plastyczny pt. „Ulubione postacie z książek Jana Brzechwy”
- Spotkanie autorskie z Emilią Waśniowską (Filia Lamki, GBP Gorzyce Wielkie)

Perzów (pow. Kępno)

- Obchody Roku Reymonta – impreza dla uczniów Gimnazjum w Perzowie. Zaprezentowano życie i twórczość Reymonta oraz wystawiono fragmenty „Komediantki”
- Sekcja teatralna GBP uczestniczyła w Ogólnopolskim Festiwalu Dziecięcym o Tematyce Ekologicznej zdobywając cenne wyróżnienie w finale

Pleszew

- Konkurs recytatorski dla dzieci i młodzieży – eliminacje miejsko-gminne i powiatowe

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Konkurs „Polacy na olimpijskim szlaku”

Raszków (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wieczornica z okazji rocznicy „Święta Niepodległości” – rys historyczny oraz obrazek sceniczny „Chopin u Radziwiłła” (na podstawie książki „Tydzień w Antoninie”). Impreza zorganizowana przy współpracy M-GOK oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Raszkowskiej
- Impreza „Andrzejkę 2000”
- Wystawka „Ta co nie zginęła po 123 latach niewoli”
- Wystawka „Robótki ręczne na jesienne i zimowe wieczory”

Szamocin (pow. Chodzież)

- Spotkanie autorskie z Wiktorem Żwikiewiczem
- Wystawka książek i fotografii – w 107 rocznicę urodzin Ernsta Tollera pn. „Dzieciństwo i młodość w Polsce”

Trzcinica (pow. Kępno)

- Organizacja imprezy andrzejkowej w bibliotece

Wijewo (pow. Leszno)

- Wystawy książek: „Adam Mickiewicz”, „Stefan Żeromski”, „Odzyskanie niepodległości”

Złotów

- 145 rocznica śmierci Adama Mickiewicza
- Andrzejkowe spotkanie w bibliotece

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM
ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

ap. Wielkopoleanie XX wieku // Głos Wielkop. – 2000, nr 292, s. 15

Promocja książki „Wielkopoleanie XX wieku” wydanej przez Wydawnictwo WBP.

B. Z. Kronika Wielkopolski // I K S. – 2000, nr 12, s. 49

Informacja o kolejnym numerze „Kroniki Wielkopolski” (nr 4/2000).

BEDNARSKA Lena. Wielcy Wielkopoleanie: rozmowa z ... dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu / rozm. przepr. Anna Plenzler // Głos Wielkop. – 2000, nr 291, s. 4

BEDNARSKA Lena. Wielkopolskie mijającego wieku: rozmowa z ...dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu / rozm. przepr. Anna Plenzler // I K S . – 2000, nr 12, s. 48

O książce „Wielkopolskie XX wieku” wydanej przez Wydawnictwo WBP.

BIEDAKOWA Anna. WBP i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu // I K S . – 2000, nr 11, s. 57

Informacja o imprezach zorganizowanych i polecanych przez WBPiCAK w Poznaniu

BIEDAKOWA Anna. WBP i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu // I K S . – 2000, nr 12, s. 48

Imprezy organizowane i polecane przez WBPiCAK w Poznaniu.

BILIŃSKA Katarzyna. Proboszcz, technik i muzycy: wydane w Poznaniu: „Wielkopolskie XX wieku” // G a z . W i e l k o p . – 2000, nr 292, s. 9

O książce „Wielkopolskie XX wieku” wydanej przez Wydawnictwo WBP.

DERWICH Małgorzata. Fotoreporterzy mają swój konkurs: Wielkopolska Press Photo // G a z . P o z n . – 2000, nr 224, dod. Express, s. 10

Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Wielkopolska Press Photo”, zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

DERWICH Małgorzata. Nie tylko „Książka bez barier”: seminarium dla bibliotek // G a z . P o z n . – 2000, nr 220, dod. Express s. 6

Ogólnopolskie seminarium „Książka bez barier” zorganizowane przez WBPiCAK w Poznaniu.

(dez). Wojewódzka inauguracja: Września // P r z e m . n a S z l a k u P i a s t . – 2000, nr 37, s. 11

Dot. wojewódzkiej inauguracji roku pracy kulturalnej zorganizowanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

DR. Autentyczne wspomnienia: spotkanie, promujące książki wolsztyńskich autorów // G a z . P o z n . – 2000, nr 253, dod. Express s. 5

Promocja książek „Wojna, okupacja, ludzie...” (zbiór najlepszych wspomnień nadesłanych w ramach konkursu ogłoszonego przez WBPiCAK w Poznaniu) i „Przyroda Ziemi Wolsztyńskiej” autorstwa Eleonory Mikołajczak w wolsztyńskiej bibliotece.

eb. Wrzesińska inauguracja roku kulturalno-oświatowego: powtórka z Reymonta // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 217 A, s. 16

Plenerowa impreza „Wrzesińska Powtórka z Reymonta” inaugurująca rok kulturalno-oświatowy w Wielkopolsce – współorganizator WBPiCAK w Poznaniu.

eb. Potrzebny scenariusz dożynek // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 238 A, s. 20

Ogłoszenie konkursu na scenariusz obrzędu dożynkowego przez WBPiCAK w Poznaniu przy współpracy m.in. z Biblioteką Publiczną w Pyzdrach

EITNER Irma. W Kościanie zadudniło: XXXI Turniej Dudziarzy Wielkopolskich // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 224, s. 4

WBPiCAK w Poznaniu współorganizatorem turnieju.

ER. Została laureatką: napisała reportaż o Solcu // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 242, dod. Express s. 5

Rozstrzygnięcie konkursu „Reportaż 2000” zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

GULCZYŃSKI Andrzej. Ludzie stulecia: rozmowa z dr. ... – redaktorem książki „Wielkopolanie XX wieku” / rozm. przepr. Marek Zaradniak // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 291, s. 6

Książka wydana przez Wydawnictwo WBP.

JB. Poznań: zamyślenia zaduszkowe // *Gaz. Wielkop.* – 2000, nr 271, s. 2

Informacja o spotkaniu wspomnieniowym – zorganizowanym przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu – poświęconym wybitnym poznaniakom zmarłym w ostatnim roku.

kol. Dwie promocje w bibliotece publicznej // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 254 A–F, s. 11

Promocja książek „Wojna, okupacja, ludzie...” (zbiór najlepszych wspomnień nadesłanych w ramach konkursu ogłoszonego przez WBPiCAK w Poznaniu) i „Przyroda Ziemi Wolsztyńskiej” autorstwa Eleonory Mikołajczak w wolsztyńskiej bibliotece.

LAB. Weronika Piesik // *Gaz. Wielkop.* – 2000, nr 290, s. 2

Sylwetka Weroniki Piesik, zdobywczyni głównej nagrody w konkursie fotograficznym „Ginące pejzaże” zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

L. B. Książkowe posnaniana // I K S . – 2000, nr 11, s. 55

M.in. o książkach „Szlak piastowski” i „155 x Wielkopolska” wydanych przez Wydawnictwo WBP w ramach serii Biblioteka Kroniki Wielkopolski.

LAMPA Małgorzata. Przecież się spieszyłam // G a z . Wielkop. – 2000, nr 271, s. 2

Relacja o pracy bibliotekarki w WBPiCAK w Poznaniu.

(łuk). Prezydenci i dzwony // P r z e m . na Szlaku Piast. – 2000, nr 38, s. 10

Promocja „Kroniki Wielkopolski” poświęconej Gnieznu.

mada. Konferencja bez barier: Stęszew // G ł o s Wielkop. – 2000, nr 217, s. 15

Ogólnopolska Konferencja ph. „Książka bez barier” zorganizowana przez WBPiCAK w Poznaniu.

MAJ. Książka bez barier czy bariery bez książek?: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich o dostępności bibliotek // G a z . P o z n . – 2000, nr 220, s. 8

Ogólnopolskie Seminarium „Książka bez barier” zorganizowane przez WBPiCAK w Poznaniu.

maj. Reporterka z gimnazjum // G ł o s Wielkop. – 2000, nr 239 A, s. 18

Rozstrzygnięcie konkursu „Reportaż 2000” zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

mary. Scenariusz na dożynki // G ł o s Wielkop. – 2000, nr 261, s. 20

Rozstrzygnięcie konkursu – na scenariusz obrzędu dożynkowego – zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

mary. Of(f)estival // G ł o s Wielkop. – 2000, nr 266, s. 4

Dot. Festiwalu Filmowego Off Cinema, którego współorganizatorem była WBPiCAK w Poznaniu.

MAZ. Pierwsza linia Wielkopolan: książka na koniec XX wieku // G a z . P o z n . – 2000, nr 291, s. 6

Promocja książki „Wielkopoleanie XX wieku” wydanej przez Wydawnictwo WBP.

(mmk). Wiersze o św. Rodzinie i św. Józefie: Ogólnopolski Konkurs Poetycki // *Ziem. Kalis.* – 2000, nr 73, s. 9

II Ogólnopolski Konkurs Poetycki „Redemptoris Custos” zorganizowany m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu i Miejską Bibliotekę Publiczną im. A. Asnyka w Kaliszu.

MODLIBOWSKA Elwira. Inauguracja Roku Reymontowskiego w Kołaczkowie // *Kron. Wielkop.* – 2000, nr 4, s. 153–155

Impreza zorganizowana m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

MŻ. Reymont żyje w pamięci i wspomnieniach: obchody Roku Reymontowskiego // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 290, dod. Express, s. 4

Obchody 75. rocznicy śmierci Władysława Reymonta zorganizowane w Kołaczkowie m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

OLEJNICZAK Marek. „Kronika Wielkopolski” – promocja regionu kaliskiego // *Krajoznawstwo i Turystyka.* – 2000, nr 2, s. 5

Prezentacja „Kroniki Wielkopolski” W Kaliszu.

(ph). Do kina na minutę // *Pan. Leszcz.* – 2000, nr 46, s. 20

Informacja o IV Międzynarodowym Festiwalu Filmowym (prezentacje w Poznaniu i Śremie) zorganizowanym m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

POWTÓRKI nie było: Września // *Przem. na Szlaku Piast.* – 2000, nr 39, s. 6

Dot. wojewódzkiej inauguracji roku pracy kulturalnej 2000/2001 zorganizowanej we Wrześni przez WBPiCAK w Poznaniu.

POZNAŃ: wielcy końca wieku // *Gaz. Wielkop.* – 2000, nr 291, s. 2

Promocja książki „Wielkopolanie XX wieku” wydanej przez Wydawnictwo WBP.

(ram). Kronika po leszczyńsku: promocja kulturalna w LPB // *Pan. Leszcz.* – 2000, nr 50, s. 19

Promocja „Kroniki Wielkopolski” (nr 4/2000) wydawanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

zag. Ginące pejzaże // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 290, s. 17

Dot. konkursu fotograficznego „Ginące pejzaże”, którego organizatorem była WBPiCAK.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę im. Kazimierza Młakowiczówny** w 2000 roku otrzymał *Wojciech Kass* za tom poetycki „Do światła”. Wyróżnienie otrzymał *Krzysztof Gedroyc* z Białegostoku za tomik wierszy „Kim”.
- **Nagrodę im. Arkadego Fiedlera „Bursztynowy motyl”** w 2000 roku otrzymał *Marcin Kydryński*, autor książki „Pod słońce” opublikowanej przez Wydawnictwo Książkowe „Twój Styl”.
- **Doktorat honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego** w 2000 roku otrzymał *Tadeusz Różewicz*, pisarz i poeta.
- **Ikar 2000, nagrodę główną** sezonu wydawniczo-księgarskiego, otrzymał ks. *Jan Twardowski*.
- **Nagrodę Literacką Nike** w 2000 roku, otrzymał *Tadeusz Różewicz* za tom poezji „Matka odchodzi”.
- **Nagrodę im. Kościelskich** w 2000 roku otrzymali: *Michał Paweł Markowski* za esej krytycznoliteracki „Anatomia ciekawości” i *Wojciech Wencel* za tom poezji „Oda do chorej duszy”.
- **Nagrody PEN Clubu (Polskiego)** w 2000 roku w dziedzinie literatury otrzymali: *Jerzy Ficowski* (poezja) i *Anna Bolec* (proza).
- **Nagrodę PEN Clubu (Polskiego)** w 2000 roku za sztukę edytorską przyznano *Zofii Hertz*, redaktorce paryskiej „Kultury”.
- **Nagrodę PEN Clubu (Polskiego) im. Ksawerego Pruszyńskiego** w 2000 roku przyznano *Teresie Torańskiej*, publicystce, autorce wywiadów z działaczami komunistycznymi zebranych w książce „Oni”.
- **Nagrodę PEN Clubu (Polskiego) im. Jana Strzeleckiego** w 2000 roku otrzymała *Barbara Skarga*, autorka m.in. książek o Comcie i tomu esejów „Tożsamość i różnica”.
- **Nagrody Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych „Książka Lata 2000”** otrzymali: *Włodzimierz Kowalewski* za książkę „Bóg zapłac”; *Eustachy Sapieha* za „Tak było”; *Adriana Szymańska* za tomik poetycki „Lato 1999”. Wyróżniono: *Romana Honeta* i *Mariusza Czyżowskiego* za

„Antologię nowej poezji polskiej”; *Jerzego Jedlickiego* za książkę „Świat zwyrodniał. Lęki i wyroki krytyków nowoczesności” oraz *Wydawnictwo Naukowe UAM* za wydanie albumu „Ogród Botaniczny Uniwersytetu w Poznaniu 1925–2000”.

- **Nagrodę im. Kazimierza Wyki** w roku 2000 otrzymał *Tadeusz Nyczek* za całokształt twórczości eseistycznej i krytycznoliterackiej.
- **Nagrodę im. Kornela Makuszyńskiego** w 2000 roku przyznano *Annie Lewkowskiej* za książkę „Dziwne przypadki czarnoksiężnika Zenona”.
- **Nagrodę im. Janusza Korczaka** w 2000 roku przyznano szwedzkiej pisarce *Annice Thor*, za teatrologię „Wyspa na morzu”.
- **Nagrody ZAIKS-u** za przekłady literatury w 2000 roku otrzymali: *Błagowesta Lingorska-Naczewska* – na język bułgarski; *Mohamet Metwały* – na arabski; *Barbara Grzegorzewska* z języka i na język francuski; *Stanisław Kasprzysiak* – z języka włoskiego. Za popularyzację polskiej twórczości rozrywkowej nagrodzono: *Jana Zagozda* i *Ewę Danutę Żelechowską*.
- **Nagrodę Czesława Miłosza** w 2000 roku otrzymali poeci *Jacek Podsiadło* i *Paweł Marcinkiewicz*.
- **Nagrody XXIII Międzynarodowego Listopada Poetyckiego** w 2000 roku otrzymali: *Czesław Miłosz* za „To” – najlepszy tom poetycki roku i *Andrzej Zaniewski* za „Wyschnięte drzewa też płaczą”. Wyróżnienia otrzymali: *Jolanta Baziak* za tom „Pół szyby światła” i *Bogdan Bartnikowski* za „Godzinę z Nike”. Honorową nagrodę za przekłady i wieloletnią promocję literatury polskiej w Szwajcarii otrzymał *Rolf Fieguth* z Fryburga.
- **Nagrodę Wydawców i Księgarzy Polskich** za 1999 rok otrzymał *Ryszard Kapuściński*.
- **Nagrodę im. Andrzeja Kijowskiego** w 2000 roku otrzymał *Janusz Kosiński* za wspomnienia i epizody zawarte w cyklu powieści „Na stracenie” (1992), „Twarzą do ściany” (1996) i „Niemoc” (1999).

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury** w 2000 roku otrzymał chiński dramaturg, prozaik, tłumacz, krytyk i malarz, *Gao Xingjian*.

- **Nagrodę Booker** (rosyjską) w 2000 roku otrzymał *Michaił Szyszkin* za powieść „Zdobycie Izmailu”.
- **Nagrodę Pokojową Księgarzy Niemieckich** w 2000 roku otrzymała *Assia Djebar*, pisarka z Algierii.
- **Nagrodę im. Goncourtów** w 2000 roku otrzymał *Jean-Jacques Schuhl* za powieść „Ingrid Caven”.

C. Z m a r l i

- **Jehuda Amichaj** (22.09.2000), poeta izraelski.
- **Jerzy Giedroyc** (14.09.2000), założyciel i wydawca paryskiej „Kultury”.
- **Tymon Terlecki** (6.11.2000), pisarz, krytyk, badacz dziejów teatru i literatury, tłumacz.

Uprzejmie informujemy, że ukazała się książka

WIELKOPOLANIE XX WIEKU

praca zbiorowa pod red. Andrzeja Gulczyńskiego
700 stron, format B5, oprawa twarda

Jest to wydana w ramach Biblioteki „Kroniki Wielkopolski” obszerna publikacja, zamierzona jako próba przedstawienia szerszemu gronu czytelników najwybitniejszych przedstawicieli społeczeństwa regionu z całego mijającego stulecia. W odróżnieniu od pojawiających się pod koniec wieku rozmaitych zestawień przedstawia ona pełne życiorysy i konkretne dokonania opisywanych osób. Tytuł książki świadomie nawiązuje do podobnej publikacji sprzed 40 lat, poświęconej postaciom XIX-wiecznym, która bardzo dobrze przysłużyła się podtrzymywaniu wielkopolskich tradycji.

W publikacji zawarto biografie 54 postaci działających na polu nauki, kultury, gospodarki, polityki czy religii, i to przeważnie w wymiarze przekraczającym ramy Wielkopolski czy kraju. Osoby te wybrano ze znacznie większego grona w wyniku wielostopniowej dyskusji, prowadzonej w środowisku naukowców i regionalistów. Opracowanie poszczególnych biografów powierzono zespołowi 42 znakomitych autorów, reprezentujących różne dziedziny wiedzy oraz rozmaite środowiska — od Szczecina po Kraków, głównie jednak z Poznania. Do każdego biogramu dołączono 2–3 specjalnie dobrane ilustracje, będące same w sobie doskonałą fotografią życia elit społeczeństwa wielkopolskiego w mijającym stuleciu (w sumie jest ich 144). Korzystanie z książki ułatwiają skorowidze: osób i miejscowości.

Spis postaci ujętych w książce

ks. Stanisław Adamski	ks. Waław Bliziński
Adolf Bniński	Roman Brandstaetter
prof. Józef Burszta	kard. Edmund Dalbor
prof. Wiktor Dega	ks. Bolesław Domański
gen. Józef Dowbor-Muśnicki	ks. Waław Gieburowski
kard. August Hlond	bracia Hulewiczowie
Franciszek Jaśkowiak	Antonina Kawecka
prof. Józef Kostrzewski	dr Bolesław Krysiwicz
prof. Władysław Kuraszkiwicz	ks. Antoni Laubitz
ks. Antoni Ludwiczak	prof. Tadeusz Łopuszański
prof. Henryk Łowmiański	Florian Marciniak
Stanisław Mikołajczyk	Feliks Nowowiejski
prof. Władysław Orlicz	prof. Eugeniusz Piasecki
prof. Arkadiusz Piekara	ks. Ignacy Posadzy
Edward Potworowski	Tadeusz Piotr Potworowski
Cyryl Ratajski	Stefan Rowiński
Marcin Rożek	prof. Stanisław Runge
prof. Jan Rutkowski	Seweryn Samulski
Marian Seyda	Władysław Seyda
Roger Sławski	Zofia Sokolnicka
ks. Antoni Stychel	Tadeusz Szeligowski
gen. Stanisław Taczak	prof. Edward Taylor
Wojciech Trąmpczyński	prof. Feliks Tychowski
prof. Kazimierz Tymieniecki	prof. Adam Wodziczko
prof. Zygmunt Wojciechowski	prof. Zygmunt Ziemiański
prof. Czesław Znamierowski	prof. Florian Znaniecki

Książkę *Wielkopole* XX wieku w cenie zbytu 100 zł
oraz inne publikacje regionalne rozprowadza

Wydawnictwo WBP

60-819 Poznań, ul. Prusa 3

tel. (61) 847 20 11, fax 847 20 10

e-mail: wbp@simnet.pl

